

IMAM MAHDI (A.S.)

NI

TUMAINI LA MATAIFA

الإمام المهدى عليه السلام أمل الشعوب

Kimeandikwa na:

Sheikh Hasan Musa as-Saffar

Kimetarjumiwa na:

Abdul-Karim Juma Nkusui

Kimehaririwa na:

Alhaji Hemedi Lubumba

Kimepitwa na

Mubarak Ali Tila

ترجمة

الإمام المهدي عليه السلام أمل الشعوب

تأليف

الشيخ حسن بن موسى الصفار

من اللغة العربية الى اللغة السواحلية

©Haki ya kunakili imehifadhiwa na:
AL-ITRAH FOUNDATION

ISBN: 978 – 9987 – 17 – 096 – 8

Kimeandikwa na:
Sheikh Hasan Musa as-Saffar

Kimetarjumiwa na:
Abdul-Karim Juma Nkusui

Kimehaririwa na:
Alhaji Hemedi Lubumba

Kimepitwa na:
Mubarak Ali Tila

Kimepangwa katika Kompyuta na:
Al-Itrah Foundation

Toleo la kwanza: Machi, 2015
Nakala: 2000

Kimetolewa na kuchapishwa na:
Alitrah Foundation
S.L.P. - 19701, Dar es Salaam, Tanzania
Simu: +255 22 2110640 / 2127555
Barua Pepe: alitrah@yahoo.com
Tovuti: www.ibn-tv.com
Katika mtandao: www.alitrah.info

YALIYOMO

Neno la Mchapishaji	1
Tumaini la wananchi	4
Kurasa za historia ya zamani	6
Nukuu za historia ya leo	9
Hali ilivyo sasa.....	11
Na vipi kuhusu mustakabali wa uanadamu.....	14
Tutawezaje kujinasua	16
Uislamu ni ujumbe wa matumaini ?	18
Mustakabali wa uanadamu katika Qur'an	18
Na kwa namna gani matumaini yatatimia?	21
Mazingatio ya umma.....	23
Mifano ya Hadithi	27
Dondoo kutoka kwa kiongozi anayesubiriwa.....	29
Na matumaini yakachomoza.....	29
Ahlulbait upinzani wenyewe uvumilivu.....	29
Imamu Hasan al-Askariy: Kiongozi mwenye hekima	31
Bishara ya alfajiri	33
Na nuru ikachomoza	34
Umri wake hivi sasa ni miaka 1143 (yaani 1180).....	41
Hadi lini?.....	45
Katika kusubiria	61

NENO LA MCHAPISHAJI

Kitabu ulichonacho mikononi mwako kimetarjumiwa kutoka kitabu cha Kiarabu kwa jina la, *al-Imamu 'l-Mahdi 'Alaysi 's-salaam Amalu 'sh-Shu'uub*, kilichoandikwa na Sheikh Hasan Musa as-Saffar. Sisi tumekiita, *Imam Mahdi (a.s.) ni Tumaini la Mataifa*.

Mojawapo kati ya kanuni za imani (itikadi) ambazo Qur'ani Tukufu hudai na kuthibitisha ni kanuni ya imani katika Imam Mahdi (a.s.) na sifa zake. Qur'ani Tukufu inasema: "...*Hatukupuuza Kitabuni kitu chochote...*" (6:38). Katika aya nyingine, Kitabu cha Allah kinasema: "...*na tumekuteremshia Kitabu hiki kubainisha kila kitu...*" (16:89).

Ili kuelezea msimamo wa Qur'ani kuhusiana na imani ya Umahdia (*mahdawiyah*), hadithi nyingi zimeshereheshaaya hizi kupitia minyororo ya wasimulizi wa Shia na halikadhalika wa Sunni. Hadithi hizi husema kwa uwazi kwamba aya hizi huelezea kuhusu Imam Mahdi (a.s.). Kitabu ambacho kimekusanya kwa ubora aya za Qur'ani ambazo huzungumzia kuhusu Imam Mahdi (a.s.) katika mwanga wa hadithi na riwaya za Kisunni kinaitwa, *al-Mahdi Fi 'l-Qur'an* kilichoandikwa na mwanachuoni mwenye kuheshimiwa, Sayyid Sadiq Shirazi katika mwaka wa 1978.

Qur'ani ina vipengele mbalimbali vya kudhihiri tena, Ughaibu na pia sifa za Mtukufu Mahdi (a.s.). Vyote hivi vikiwa vinakubaliwa na wote, wanavyuoni wa Kishia na halikadhalika wanavyuoni wa Kisunni ambao ni wenye mamlaka zaidi na wa kuaminika.

Aya za Qur'ani kuhusu kujitokeza tena na mapinduzi ya Imam Mahdi (a.s.) - imani ya kawaida kwa Ahli Sunna pia - hutaja sifa nne na malengo ya utawala wa ulimwengu wa Imam Mahdi (a.s.):

- Kusimamisha utawala ya ulimwengu mzima.
- Madaraka kamili kwa dini ya Uislamu.
- Mazingira ya usalama kamili na amani.
- Uangamizaji wa ushirikina (*shirk*).

Imam Mahdi ambaye katika utamaduni wa Kiswahili hujulikana pia kwa jina la “Muhudi” atajidhihirisha tena kutoka Ughaibu na kusimama wakati wa kipindi cha mwisho na utaujaza ulimwengu kwa uadilifu na usawa kama ambavyo utakuwa umejaa dhulma na ukandamizaji. (*Kifayatu 'l-Athar*, uk. 12).

Atasafisha uso wa ardhi kutokana na aina zote za dhulma na udikteta na kuitakasa kutokana na aina zote za maovu.

Hii ni moja kati ya kazi kubwa zinazofanywa na Taasisi ya Al-Itrah katika kuwashudumia kielimu wasomaji wake wazungumzaji wa Kiswahili. Na kwa maana hiyohiyo, imeona ikichapisce kitabu hiki chenye hazina kubwa kwa lugha ya Kiswahili kwa lengo lake lilelile la kuwashudumia Waislamu, hususan wanaozungumza Kiswahili.

Hivyo, ni matumaini yetu kwamba wasomaji wetu watanufaika vya kutosha kutokana na kitabu hiki, kwani tumekiona ni chenye manufaa sana hususan wakati huu wa maendeleo makubwa ya elimu katika nyanja zote ambapo uwongo, ngano za kale na upotoshaji wa historia ni vitu ambavyo havina nafasi tena katika akili za watu.

Tunamshukuru mwandishi wa kitabu hiki, Sheikh Hasan Musa as-Saffar kwa kazi kubwa aliyoifanya kwa ajili ya Umma huu wa Waislamu, Allah ‘Azza wa Jallah amlipe kila kheri na amuingize Peponi kwa salama na amani insha’Allah. Halikadhalika tunamshukuru Ustadh Abdul-Karim Juma Nkusui kwa kukitarjumi kwa Kiswahili kitabu hiki, insha’Allah na yeeye Allah Mwenye

kujazi amlipe kila kheri hapa duniani na Akhera pia, bila kuwasahau na wale wote waliochangia kwa namna mmoja au nyingine mpaka kufanikisha kuchapishwa kwa kitabu hiki. Allah awalipe wote malipo mema hapa duniani na kesho Akhera pia.

**Mchapishaji
Al-itrah Foundation.**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

TUMAINI LA MATAIFA

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema Mwenye kurehemu.

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ
وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ

“Na tunataka kuwafadhilisha wale ambao wamedhoofishwa katika ardhi na kuwafanya viongozi na kuwafanya warithi.”
(Suratul- Qaswasi: 5)

Hakika ni kwa Mwenyezi Mungu machungu ya huyu mwanadamu, ni mateso mangapi ameyapata katika historia kuitia vita, ukandamizaji, matatizo na magumu?

Mwanadamu huyu ambaye Mwenyezi Mungu amemuumba ili awe khalifa wake katika ardhi yake.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً

“Na aliposema Mola wako kuwaambia Malaika hakika mimi nita- jaalia khalifa katika ardhi” (Suratul- Baqarah: 30).

“Yeye ndiye ambaye amewafanya kuwa makhalfa katika ardhi.”¹

¹ Suratul- An'am: 65.

Mwanadamu ambaye Mwenyezi Mungu amempa uongozi katika ulimwengu huu, na akamdhalilishia mifumo yote kwa ajili ya maslahi yake na furaha yake.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ
 مِنَ الشَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَسْجُرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ
 وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَرَ ﴿١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآبِبِينَ وَسَخَّرَ لَكُمُ
 الْأَلَيْلَ وَالْهَارَ ﴿٢﴾ وَءَاتَنَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعْدُوا بِعْمَلَ اللَّهِ لَا
 تُحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَنَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾

“Mwenyezi Mungu ndiye ambaye ameziumba mbingu na ardhi na akateremsha maji kutoka mbinguni. Na kwayo akatoa matunda kuwa riziki kwa ajili yenu. Na akafanya yawatumikie majahazi yanayopita baharini kwa amri Yake, na akaifanya mito iwatumikie. Na akalifanya liwatumikie Jua na Mwezi daima. Na akaufanya usiku na mchana uwatumikie. Na akawapa kila mllichomuomba. Na mkihisabu neema za Mwenyezi Mungu hamuwezi kuzidhibiti. Hakika mtu ni dhalimu mkubwa mwangi wa kukufuru.” (Sura Ibrahim: 32 – 34).

Mwanadamu ambaye Mwenyezi Mungu amemnyanyua daraja za juu za utukufu na ukarimu.

* وَلَقَدْ كَرِمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
 وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿١﴾

“Hakika tumewatukuza wanaadamu na tumewabeba nchi kavu na baharini na tumewaruzuku vitu vizuri na tumewafadhilisha kwa

**fadhila kubwa kuliko wengi miongoni mwa tuliowaumba.”
(Suratul- Israi: 70).**

Mwanadamu huyu mtukufu mbele ya Mwenyezi Mungu, ni kiasi gani ameteseka kwa machungu na balaa katika historia yake ndefu? Kama ambavyo ameteseka kutokana na ukandamizaji, unyanyasaji, mfarakano, ubaguzi, kasumba za kibaguzi, matatizo ya kimakundi, dhulma na uovu?

Na hakika sisi kama tutafungua kurasa zote za historia ya mwanadamu huyu tangu siku nyayo zake zilipokanya ardhini hadi leo hii, hatutakuta katika historia hiyo ndefu hata ukurasa mmoja unaotulingania kwenye matumaini, kwamba mwanadamu huyu kuna siku aliyopata raha na furaha. Kurasa za historia ya binadamu zote zimejaa kila aina ya machungu, zimeandikwa kwa herufi za uovu ambazo zimeandikwa kwa kalamu ya dhulma, ukandamizaji na upotovu, isipokuwa baadhi ya mistari michache ambayo herufi zake zinatofautiana kwa raha na furaha ambazo zimeletwa na ujumbe wa mbinguni katika muda mchache katika vipindi mbalimbali ambavyo si chochote katika historia ya machungu.

Kurasa za historia ya zamani:

Tunaposoma kurasa za historia ya zamani zinatuonyesha faslu zake kwa mandhari ya machungu, mabaya na uovu, katika moja ya kurasa za historia ya zamani tunakuta mandhari yafuatayo:

Kundi kubwa la watu limechoka kwa maisha ya utumwa na ukandamizaji na limeanza kuangalia upya imani yao na itikadi yao kuhusu ulimwengu na maisha, na limefika katika imani sahihi, nayo ni kuamini kuwepo kwa Mwenyezi Mungu na kuukana utawala ambao umeitangaza nafsi yake kuwa ni Mungu huku mtawala mwenye kutawala wakati huo akiwakandamiza watu kama atakavyo.

Basi ni nini ilikuwa hatima ya kundi hili la binadamu? Utawala uliuchimbia ubinadamu handaki kubwa na kuwakusanya humo kuni nyingi na ukawasha moto na ukawaswaga watu wa kundi hilo la waumini katika udhalili wa handaki lenye kuwaka moto ili miili yao iungue na iwe majivu katika moto! Hawakuwa na dhambi yoyote isipokuwa ni kwa kuwa kundi hili linaamini itikadi ya pekee nayo ni kumwamini Mwenyezi Mungu!

Ni mandhari ya machungu kiasi gani na mabaya haya, ambapo nafsi za watu wema wasio na hatia zinadondoka katika moto wenye kuwaka, na watu waovu wanaangalia kwa furaha na kwa kuburudika! Hata mbingu ilikasirika kwa maovu haya mabaya na ikayaandika katika Qur’ani yake tukufu kwa namna iliyojaa mshangao na kustaajabu. Anasema Mwenyezi Mungu (swt):

وَالسَّمَاءُ ذَاتُ الْبُرُوجِ ۝ وَالْيَوْمُ الْمَوْعِدُ ۝ وَشَاهِدٌ وَمَشْهُودٌ ۝ قُتْلَ
أَصْحَابُ الْأَخْدُودِ ۝ أَنَّارٌ ذَاتُ الْوَقُودِ ۝ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝ وَهُمْ
عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۝ وَمَا نَقْمُوْمَةِ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝

“Naapa kwa mbingu yenyeye Buruji! Na kwa siku iliyohidiwa! Na kwa shahidi na chenyeye kushuhudiliwa! Wemelaaniwa watu wa mahandaki. Yenyeye moto wenye kuni nyingi. Walipokuwa wamekaa hapo. Na wao ni mashahidi wa yale waliyoyafanya waumini. Na hapana lililowachukiza kwao ila ni kwamba walimwamini Mwenyezi Mungu Mwenye nguvu Mwenye kusifwa.” (Suratul- Buruji: 1- 8).

Na tunasoma katika kurasa nyingine katika historia ya zamani: Kwamba mfalme muovu anayeitwa Firaun aliota ndoto katika

usiku mmoja, ndoto hiyo ikamkera na hivyo akawauliza makuhani na wachawi juu ya tafsri ya ndoto ile yenyeye kuudhi ambayo imemnyima mfalme usingizi na raha. Wakamfasiria ndoto ile kwa ujio wa kijana kutoka katika kundi dhaifu la wananchi (Bani Israil), na kwamba ujio wa kijana huyo ndio hitimisho la ufalme na ubabe wake.

Je, mnajua muovu alilifanya nini hilo kundi lenye kudhoofishwa kwa ajili ya kulinda kubakia kwa ufalme wake na kuendelea kwa utawala wake? Alidhamiria kuuwa watoto wote wa kiume wa Ban Israil, akawauwa hali ya kuwa wenye kusubiri kisha akakusanya wanawake wajawazito na akawaweka chini ya ulinzi na akatoa amri kali inayosema kwamba kila mwanamke anayejifungua mtoto wa kiume basi haijuzu kupewa haki ya kuishi zaidi ya sekunde ambayo inatosha kumchinja na kutekeleza amri ya mfalme muovu, watoto wasio na hatia wakauliwa kwa ajili ya kuhifadhi utawala na taji la Firaun mfalme muovu!

Na hivi ndivyo yanavyotokea mandhari ya dhulma, machungu na adhabu ambayo aliishi nayo mwanadamu ndani ya historia kila tunapopekuu katika kurasa zake na kugeuza karatasi zake, katika moja ya karatasi tunasoma mateso na machungu yafutayo:

Utawala wa Ban Ummayya ulimtawalisha al-Hajaj bin Yusufu kuwa mtawala wa Iraki kwa muda wa miaka ishirini, na alipokufa mwaka wa 95 Hijiria mwanahistoria al-Masuudiy katika kitabu chake Murujudhahabi anasema kwamba: "Walihesabiwa aliowauwa hali ya kuwa wanavumilia ukiachilia mbali wale aliowauwa katika kambi yake na vita vyake, wakakutwa ni laki na ishirini elfu (120,000), na katika jela yake wakakutwa wanaume elfu hamsini na wanawake elfu thelathini mionganii mwao elfu kumi na sita wako uchi bila ya nguo.

Na alikuwa anawaweka wanaume na wanawake katika sehemu moja ndani ya gereza, na jela haikuwa na paa linalowasitiri watu na jua wakati wa kiangazi wala mvua na baridi wakati wa masika!! Siku moja alipanda kipando chake kwenda kuswali swala ya Ijumaa akasikia kelele akasema: ‘Ni kelele ya nini hii?’ Akaambiwa: ‘Ni wafungwa wanapiga kelele wakilalamikia hali walionayo mionganoni mwa adhabu.’ Akageukia upande wao na akasema: ‘Nyamazeni kimyaa wala msinimesheshe.’²²

Nukuu ya historia ya leo:

Haya ni katika kurasa za historia ya zamani, vipi kuhusu nukuu ya historia ya sasa hivi?

Je, inatusimulia habari zinazotufurahisha kwa mwanadamu kuvuka kipindi cha mateso na machungu? Au kwa uchache je, inatubashiria kupungua kwa kiwango cha adhabu na joto la uovu? Au vipi?

Hakika historia inatusimulia kwa masikitiko makubwa juu ya mateso ya mwanadamu katika mwanzo wa historia ya kileo! Yamerundikana mawingu ya uovu na yamezidi makali na uchungu na yamefululiza juu yake mapanga ya adhabu. Zama hizi zimeshuhudia maendeleo makubwa na mabadiliko yenye kuonekana katika zana za maangamizi na mbinu za kuadhibu na silaha mbaya. Na muhanga wa kwanza wa maendeleo hayo alikuwa ni huyu mwanadamu mwenye kutahiniwa.

Nawaletea baadhi ya maandiko ya historia ya uovu wa historia ya kileo ambao umeishi nao ubinadamu wenye kuadhibiwa:

Ilianiza vita kuu ya kwanza ya dunia na ikamalizika kwa mauaji mabaya baada ya idadi ya watu waliouliwa humo kufikia milioni

² Murujudhabab cha al- Masuudiyy.

22, ama waliojeruhiwa hawana idadi. Na baada ya miaka michache uliwaka moto wa vita kuu ya pili ya dunia ambayo iliteketeza zaidi ya watu milioni sabini.

Ama kuhusu madhara ya maangamizi hayo bado mwanadamu angali anateseka kutokana na vita hivyo hadi sasa hivi, na hata baada ya kupita zaidi ya miaka 30 serikali inayohusika na mji wa Heroshima wa Japan ilitoa ripoti ya sensa isemayo: "Hakika watu 19,000 bado wangali wanasajiliwa kwamba wao ni wenye kudhurika kutokana na bomu ambalo lilirushwa juu ya mji katika mwezi kama huu, mwaka wa 1945. Na sababu ya hilo inarejea kwenye mvua nyeusi ambayo ilinyesha katika mji huo baada ya muda wa dakika 45 tu tangu kurushwa kwa bomu hilo, nayo ni mvua iliyosheheni mionzi ya nyuklia, isipokuwa hawa hawahesabiwi rasmi kati ya waliodhurika kwa sababu wao walikuwa wanaishi pembezoni mwa Heroshima wakati wa kurushwa bomu hilo. Na maradhi ambayo wanaugua watu hawa tangu miaka 29 ni udhoofu wa mwili kwa ujumla, kuhisi kizunguzungu na kutapika mara kwa mara."³

Na idadi ya walioteketezwa na Uingereza kwa ajili ya kuitawala China imefikia zaidi ya watu 20,000,000, na Ufaransa ilikuwa inaitawala nchi ya Algeria kinyume na matakwa ya wananchi wake ambao walipambana na ukoloni kwa ushupavu, na Ufaransa haikukubali wito wa uhuru kutoka kwa wananchi wa Algeria, isipokuwa baada ya kuuliwa miongoni mwa wananchi hao wenye kukandamizwa watu wanaokaribia milioni mbili kwa sura mbaya na ya kinyama.

Na ndani ya vita vya Algeria watawala wa Ufaransa walimtaka kiongozi wa jeshi kuugeuza msikiti mzuri kabisa wa Algeria kuwa kanisa, basi uchaguzi wao ukaangukiamsikiti wa al-AurliyalQasharah na ndipo kundi la mafundi wa silaha la kifaransa likausogelea msikiti

³ Al-Hawaadithi, Toleo la 926, Uk. 29.

na ulikuwa ni wakati wa Swala ya Maghribi, na msikiti ulikuwa umejaa watu wenye kuswali ambao idadi yao inakadiriwa kuwa ni watu 1400, wakaingia kwao na wakaanza kuwauwa mionganoni mwao hadi usiku wa manane ambapo waliwauwa wote.⁴

Na ilitokea vita kali kati ya Vietnam ya Kaskazini na ya Kusini na ikaendelea kwa muda wa miaka mitatu kisha matokeo yake yalikuwa ni machungu ambayo aliyabeba mwanadamu kutokana na vita ya kikoloni na matokeo yake yakawa ni kama ifuatavyo:

Zaidi ya watu 3,200,000 waliuliwa baina ya raia na askari, na watu 7,453,000 baina ya raia na askari walijeruhiwa, na watu 400,000 baina ya raia na askari walipatwa na ulemavu.

Kama ambavyo ndege za Kiamerika kuanzia mwaka 1961 hadi mwaka 1972 zilitupa tani 6,720,000 za mabomu katika ardhi ya Vietnam.

Na ndege moja ya Kiamerika ilimwaga lita 71,000,000 za madawa ya kikemia ya sumu juu ya ardhi ya Kusini mwa Vietnam ambayo ni sawa na ukubwa wa Ireland ya Kaskazini.⁵

Hali ilivyo sasa:

Na vipi kuhusu mwanadamu wa leo? Hakika hali ni mbaya na ni ya maangamizi, ni wananchi wangapi wanaishi katika ukoloni, uhamishoni na kunyimwa haki zao mbele ya macho na masikio ya ulimwengu? Huyu ni mwananchi wa Palestina mwenye kukandamizwa na dola kubwa zimeafikiana juu ya kupokonya ardhi yake na kumfukuza katika nchi yake na kuhalalisha nguvu ya Kizayuni iendelee kupora sehemu yake, ili wajenge dola yao wanayoiota na kuitarajia katika Palestina tukufu.

⁴ Naimal- Islaam cha Sayyid Haadiy al- Mudarisiy, Uk. 25.

⁵ An-Nahar 1975.

Na hivi ndivyo Mayahudi wageni wanavyoiteka Palestina na kuigeuza ghala ya silaha wakati ambapo wananchi wa Palestina wanaishi uhamishoni mbali na ardhi yao pamoja na mwananchi huyu kung'ang'ania na kuendelea na mapambano yake kwa ajili ya Kuirejesha ardhi yake iliyopokonywa. Tangu mwaka 1948 hadi sasa bado mwananchi huyu anatoa muhanga na mashahidi na sadaka ndani ya Palestina na nje, pamoja na kwamba matakwa ya ukoloni bado yangali yanalazimisha juu yake maisha ya ukimbizi na adhabu, hakika ni kosa la zama ambalo halisameheki.

Lakini kadhia ya Palestina sio kosa pekee ambalo linashuhudia uovu wa mwanadamu wa zama hii na mateso yake, kuna makosa mengine yasiyopungua kiwango cha uovu, huyu hapa ni mwananchi wa Eritrea bado angali anateseka na na ukoloni na ukandamizaji wa Ethiopia dhalimu (hii ilikuwa ni kabla ya uhuru wake) na ambaye anajua sana fani ya kuchinja na mauaji ya makundi kwa wakazi wasio na hatia.

“Na mji wa Harikik uliopo umbali wa kilometra 12 Kusini mwa bandari ya Maswirai umeshuhudia mauaji mabaya tarehe 10 April 1975 humo wamefariki watu 500 wengi wao ni wazee na wanawake na watoto! Ambapo jeshi la Ethiopia lilishambulia mji alfajiri na kuanza kuwa makundi ya watu kisha likaacha maiti kwa muda wa wiki nzima bila ya kuzikwa pamoja kwa kuweka doria ya jeshi dhalimu.⁶

Na Rhodesia Kusini mwa Afrika bado serikali ya ubaguzi inapora haki za binadamu huko (hii ilikuwa ni kabla ya uhuru wa Afrika Kusini) na kupokonya utu wake. Haya na Mwenyezi Mungu anajua idadi ya waliofungwa na mateka katika jela za nchi hii.

Magazeti ya Marekani yanasesma: “Hakika jela zimejaa Watrilai ambaeo idadi yao inafikia watu⁷ 35,000. Na kabla ya siku chache

⁶ Siyasatu al- Kuwaitiyah la 25 /4/ 1975.

⁷ Al-Qabas al-Kuwaitiyah 24 /8/1975.

moja ya dola ambayo idadi ya wakazi wake haizidi 7,000,000 ilisherehekea katika moja ya sikukuu zake na ikataja kwamba imetoa msamaha kwa kuwaacha huru wafungwa 700,000 katika mnasaba huo. Je unadhani jela za nchi hiyo ndogo zinawafungwa wangapi?

Kisha je, unajua hali wanayoishi wafungwa na mahabusu, hakika ni hali mbaya ngumu yenyenye machungu mno katika jela nyingi za ulimwengu.

Pamoja na kupatikana maendeleo ya kielimu na kiviwanda yamepatikana pia maendeleo na mabadiliko mabaya katika mbinu za kumwadhibu mwanadamu na kukandamiza utu wake na kukata mishipa yake. Kutoka kwenye kuchapa fimbo hadi kutoka damu na kuzimia kwenda kwenye kuadhibu kwa kuning'inizwa. Kutoka kwenye kufungwa kama vile mbuzi kwa mikono yake na miguu yake kisha kumiminiwa fimbo na bakora hadi kuchanika mwili mzima na kububujika damu kwenda kwenye kulazimishwa kunywa maji ya chumvi na maji machafu na majitaka!

Kutoka kwenye mateso ya kukaa kwa nguvu juu ya chupa ya Coka cola ambapo inaingia katika tupu yake ya nyuma na kuchana sehemu zake kwenda kwenye kuadhibiwa kwa shoti ya umeme katika sehemu nyeti za mwili wa mwanadamu mwenye kuadhibiwa na zinafungwa sehemu zake za siri kwa nguvu na kuzijeruhi.⁸

Kutoka kwenye aina dhaifu za adhabu hadi kwenye aina na mbinu nyingine mbaya za kijahanamu ambazo anateswa kwazo mwanadamu wa kileo katika jela za ulimwengu.

---

⁸ Rejea kitabu: al-Uqubatu fiyl-Islaami cha Ayatullahi Sayid Swaadiq Shiraziy.

NA VIPI KUHUSU MUSTAKABALI WA UANADAMU?

Kati ya mazuri mno yanayoburudisha nafsi ni kutarajia mustakabali mwema kwa uanadamu, na kuweka matumaini yetu juu ya kesho yenye kuchanua, kesho ambayo humo mwanadamu atachomozewa na kuangaziwa na jua la raha, amani na usalama. Isipokuwa ni kwamba habari za ushindani mkali juu ya uzalishaji wa silaha za maangamizi zenye kuhilikisha na habari za majoribio ya nyuklia yenye kutisha na urushaji wa mabomu ya nyuklia, Hydrojen na Naitrojen ya kisasa, habari hizi zinatingisha mwanga wa matarajio na matumaini yanayopandwa katika nafsi kuhusu mustakabali mwe-ma na mzuri, na zinaporomosha kila chembe ya matumaini inayochomoza katika anga la dhamiri, na kumaliza chembe yoyote ya furaha inayomea katika ufukwe wa fikra.

Ni matumaini yapi yanayokubaliwa na nafsi na kufurahiwa na dhamira ya mwanadamu katika kivuli cha habari za hofu ambazo tutanukuu baadhi yake hapa:

Binadamu leo anamiliki mabomu ya nyuklia na haidrojen ambayo yanatosha kuteketeza ardhi yote mara kumi na mbili na nusu.⁹

Na muungano wa Soviet mwaka 1974 ulikuwa unamiliki makombora 1520 yenye uwezo wa kuvuka toka bara moja kwenda bara jingine, na makombora 270 ya nyuklia maalum kwa ajili ya nyambizi, na makombora 700 ya masafa ya kati na makombora 200 ya masafa mafupi. Ama Amerika ilikuwa na makombora 1054 yenye uwezo wa kuvuka toka bara moja kwenda bara jingine, na makombora 544 maalum kwa ajili ya

⁹ Muhimatul-Anbiyai Fiy Asri al-Fadhai cha Sayid Haadiy al-Mudarsiy, Uk. 8.

nyambizi na makombora 1000 ya masafa ya kati na makombora 1000 ya masafa mafupi.¹⁰

Na sijui haya maandalizi ya silaha za maangamizi ni kwa ajili ya nani, na dhidi ya nani makombora haya yataelekezwa, Je, si kwa ajili ya moyo wa maisha ya huyu mwanadamu mwenye kuadhibiwa na kwenye furaha yake na uwepo wake?

Na chuo cha utafiti cha London kinasema katika utafiti kilichousambaza mwaka 1972: “Hakika hazina ya nyuklia iliyohifadhiwa katika uso wa ardhi inafikia tani 15 za mada ya (T.N.T) kwa kila mtu mmoja, wakati ambapo hazina ya chakula haizidi nusu tani kwa kila mtu mmoja!”

Ripoti inaongeza kwamba: “Ukubwa wa bajeti ya kijeshi katika ulimwengu ni sawa na pato la nchi za ulimwengu wa tatu na kwamba dola mbalimbali zinatoa baina ya asilimia 30 na 60 katika bajeti yake katika silaha.”¹¹

Na baya zaidi na la kushangaza kuliko hayo yote ni huu uvumbuzi mpya: (Bomu la Naitrojen) na ambalo halilengi majengo marefu, viwanda na zana kwa ubaya wowote ule, lakini linateketeteza wanadamu na vilivyo hai na kuwapokonya uhai kwa sekunde chache tu.

Je, mmeona kiwango cha adhabu ya mwanadamu na mateso yake katika ulimwengu huu! Uwepo wake kwa hakika sio muhimu wala hauna thamani lakini cha muhimu zaidi ni usalama wa majengo marefu na viwanda! Na kuna silaha ya sumu ya kutisha ya kemikali ya baiolojia inayotengenezwa kutokana na sumu jina lake ni *Ghlostridium Botulinus*, ambayo inatia sumu kwenye chakula na ni yenye kuuwa, kiasi cha aunzi 8 yaani gramu 225 takriban zinatosha kuuwa wakazi wote wa Ulimwengu.¹²

¹⁰ Ar Rusi al- Qadimuuna, Uk. 273.

¹¹ Al- Hawaadithi al- Lebnaniya 9/5/1975.

¹² Al- Asilahatu al- Kimiawiyatu wal-Jurtuhummiya, Uk. 19.

Ama mada ya (L.S.D) inatosha kuweka kilogram moja katika tenki la maji ili kuteketeza wakazi wa mji mzima kwa kuathiri miili pamoja na akili. Na Dr. Jaroud Tylor wa Uingereza anasema:

“Jenerali wa Kimarekani aliusia kutumiwa (L.S.D) katika vita kwa sababu inaathiri katika azma na matakwa ya upinzani wakati anapofanya uadui, kwa madai – yaani Jenerali wa Kimarekani-kwamba silaha hii ni kwa ajili ya binadamu! Haisababishi umwagaji damu!!!.”

Na baadhi ya rejea zinasema: Hakika Marekani inamiliki hazina ya gesi ya mishipa yenyeye kuuwa inayotosha kuuwa wakazi wote ulimwenguni. Hata kama idadi yao ni nyingi zaidi kuliko ilivyo hivi sasa mara thelathini. Na kwamba Urusi inamiliki uwezo unaozidi ulimwengu wa kimaghari mara saba au nane katika nyanja za silaha za kikemia na sumu.¹³

Naapa kwa Mwenyezi Mungu katika hali hii ya ubaya na habari zenye kutia uchungu namna gani inawezekana kumea matumaini na matarajio na kubakia katika nafsi raha na faraja?

Tutawezaje kujinasua?

Pamoja na angalizo lenye umuhimu mkubwa nalo ni: “Hakika matumaini na matarajio hayawezi kupatikana katika pengo la dhana na fikra kama hayajaungwa mkono na visababishi vitakavyoiwezesha dhana fikra kuwa ni kitu kilichopo na kinachokubalika katika akili ya mwanadamu.

Je, kuna dhana iliyokamilifu ya kutimiza ndoto njema ya binadamu ya kujenga maisha ya amani, utulivu na salama?

Je inapatikana fikra kamilifu ambayo mwanadamu anaweza kuiamini kwamba utekelezaji wake utamtumizia aliyonyimwa na

¹³ Rejea iliyotangulia.

miaka ya historia na zama zake mionganini mwa wema, utukufu na furaha?

Na kwa maneno mengine: Nini mkakati wa mustakabali unaotarajiwa ambao mwanadamu anaweza kuweka juu yake matumaini ya kujinasua na kuokoka?

Katika kipindi kilichopita mtazamo wa mwanadamu ulikuwa unaelekeea upande wa taasisi za kimataifa ambazo zimejijenga katika wito wa kutetea mambo ya kibinadamu na kunyanya nembo za haki za binadamu na amani ya mwanadamu na uhuru wake: Kama vile Umoja wa mataifa baraza la usalama la kimataifa au kundi lisilofungamana na upande wowote au jumuiya ya haki za binadamu ambayo ilivutia macho ya watu wenye kuteseka na wenye kukandamizwa kwa muda mrefu. Lakini je taasisi hizi zimewenza kuondoa machungu, vita, ukoloni na matatizo katika maisha ya binadamu? Je, kumebakia kwa mwanadamu kitu chocte katika matumaini au amefikia njiapanda na kukata tamaa?

Inatosha kusema: Hakika mwanadamu amekuwa na uhakika na ametosheka kwamba taasisi hizi hazitofaulu katika kuleta furaha, amani na utulivu kwa wananchi wa ulimwengu. Na dhana yake imeshakatika na amepoteza matumaini yake kabisa humo.

Hivyo nini mkakati unaotarajiwa wa kurekebisha ulimwengu na kumuokoa mwanadamu? Vinginevyo je, imeandikwa juu ya mwanadamu kuishi maisha ya machungu kuanzia siku ya kwanza aliokanyaga ardhi ya sayari hii hadi atakapoondoka, kitakaposimama Kiyama?

Je, mwanadamu hatoneemeka kwa muda wa furaha na raha katika mgongo wa dunia hii?

Uislamu ni ujumbe wa matumaini?

Hakika sisi tunatoa changamoto kwa mwanadamu yejote wa kileo atangaze matarajio yake na matumaini yake katika mustakabali wa ubinadamu kwa kutukinaisha kwa mkakati unaowezekana na fikra inayotarajiwa ya kurekebisha ulimwengu na mabadiliko ya jumla.

Chanzo pekee cha kupata tumaini na matarajio ni Uislamu tu, na ambao unatia mkazo katika maandiko yake na mafunzo yake dharura ya kuchomoza alfajiri ya furaha katiha historia ya ubinadamu na unasisitiza juu ya hatima ya kunusurika ya kuenea hali ya uadilifu, amani na utulivu, na kutokomea hali ya vita ya dhulma na uovu na uchungu ambao unajitokeza katika maisha ya mwanadamu katika historia.

Na ni Uislamu pekee ndio unaobeba kwa mwanadamu ujumbe wa matumaini na fikra ya matarajio ya kumuokoa mwanadamu kutokana na hofu ya kukata tamaa yenye kuuwa inayoungwa mkono na mkakati wa urekebishihi wa jumla na kuleta dhana ya mabadiliko kamilifu.

Mustakabali wa uanadamu katika Qur'an:

Sehemu kubwa ya aya nyingi za Qur'an tukufu zinatia mkazo uk-weli huu, na kubashiri kwamba ni lazima wakati mzuri utatawala ulimwengu na wanadamu wataneemeka kwa amani, raha, utulivu, uhuru na mahitaji yote ya maisha mema.

Qur'an tukufu inasema:

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الْزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِي
الصَّالِحُونَ

“Natumeshaandika katika Zaburi baada ya utajo kwamba ardhi watairithi waja wangu wema.” (Suratul- Anbiyai: 105).

Uislamu si kingine isipokuwa ni mwendelezo wa ujumbe wa mbinguni uliotangulia na ambao wote unambashiria mwanadamu mustakabali mwema, hivyo ni lazima utawala wa ardhi na uongozi wa ulimwengu utakuwa ni wa kundi la waumini wema, na utawala utakapokuwa mikononi mwa kundi la waumini wema basi hiyo ndio fursa njema na wakati wa furaha.

Na anasema (swt):

إِنَّا لَنَصُرُ رُسُلَنَا وَالْذِيْرَ
ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْأَشَهَدُ

“Hakika tunawanusuru Mitume wetu na wale waliamini katika uhai wa duniani na siku watasimama mashahidi.” (Sura al-Ghafir: 51).

Mitume ndio walinganiaji wa wema, uadilifu na uhuru, na wafuasi wao ambao wameweka nafsi zao nadhiri kwa ajili ya kutumikia malengo hayo matukufu. Hawa Mitume na wafuasi wa mitume ni kiasi gani wameteseka kwa adha na machungu na kukandamizwa!

Hakika mateso ya Mitume na wafuasi wao ni makubwa zaidi kuliko mateso ya watu wengine, kwa sababu Mitume na wafuasi wao walikuwa wanaongoza kambi ya mapambano na jihadi kwa ajili ya furaha ya binadamu na utukufu wake, na kwa sababu hiyo mikuki ya dhulma na uovu ilielekezwa katika vifua vyao vitukufu, jambo lililoyafanya maisha ya Manabaii na wafuasi wao kuwa ni sehemu ya machungu na adhabu katika njia ya Mwenyezi Mungu. Lakini Mwenyezi Mungu mtukufu amewaaahidi Mitume wote na waumini kuwapa fursa katika maisha ili wavune matunda ya jihadi yao na juhudzi zao na ili waonje utamu wa nusra haraka hapa duniani kwa kuongezea na thawabu za Mwenyezi Mungu baadaye huko Akhera.

Na anasema (swt):

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَهِّرُهُ عَلَى الْأَدِينِ كُلِّهِ
وَلَوْكَرَهُ الْمُشْرِكُونَ

**“Yeye ndiye aliyemtuma Mtume Wake kwa uongofu na dini ya haki
ili ipate kushinda dini zote, ijapokwa washirikina wamechukia.”**
(Surat Tawbah: 33).

Aya hii imejirudia mara tatu katika Qur'an tukufu ili kutia mkazo ahadi ya Mwenyezi Mungu ya dini ya Kiislamu kutawala katika sehemu zote na kudhihiri kikamilifu na kutekelezwa baada ya kushindwa misingi yote na dini zingine zote.

Na anasena (swt):

وَنُرِيدُ أَن نَمَّنَ عَلَى الَّذِينَ أَسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً
وَنَجْعَلَهُمُ الْوَرِثَةَ

“Na tunataka kuwafadhili waliodhoofishwa katika ardhi na kuwa-fanya wawe ni viongozi na kuwafanya ni warithi.”
(Suratul- Qaswas: 5).

Makundi yaliyokandamizwa na yaliyodhoofishwa yaliyonyimwa haki zao katika ardhi na ambayo kati ya muonekano wake ni Maimamu wa haki wa nyumba ya Muhammad (saww). Mwenyezi Mungu atawafadhlisha na atawapa fursa ili wawe ni Maimam wa ulmwengu na viongozi wake kivitendo na warithi uchumi na utajiri wa ulmwengu katika kivuli cha dola adilifu na ya imani.

Hakikaaya ziko wazi na zote zinatia mkazo wa mwishowe haki kushinda na kuchukua hatamu za ulimwengu hadi kwenye ufukwe wa amani na imani. Na hakuna shaka kwamba ahadi hii haijatimia katika wakati uliopita katika historia ya mwanadamu na hivi sasa pia haijatimia katika uhalisia wa mwanadamu, hivyo hakuna mbele yetu isipokuwa ima kushuku ukweli wa ahadi hizi- tujilinda kwa Mwenyezi Mungu - au kuamini kwamba zitatimia katika siku za mustakabali. Na ikiwa haiwezekani kushuku katika usahihi wa ahadi hizi na ukweli wake kwa sababu Mwenyezi Mungu ameahidi hatokhalifu ahadi yake¹⁴ na hakika Mwenyezi Mungu havunji miadi,¹⁵ hivyo basi ni lazima sisi kuwa na matumaini kwamba ahadi hizi zitakuwa kweli na uhalisia katika mustakabali hata kama muda utarefuka.

Na kwa namna gani matumaini yatativia?

Lakini ni kwa namna gani tumaini hilo kubwa litativia ambalo wanadamu wamelisubiria kwa muda mrefu na hususan kila wan-apochapwa na viboko vya dhulma na kuchomwa na mikuki ya ujeuri na uovu?

Lini ahadi itativia? Na ni nini mkakati wa mwanadamu unaotarajiwa wa kurekebisha na kubadilisha? Na itakuwa chini ya nani?

Haya maswali muhimu yanashughulisha akili ya mwanadamu tangu zamani, na kwa umuhimu wa maswali haya na unyeti wake katika maisha ya mwanadamu kwa kuambatana kwake na hatima ya mwanadamu kwa ujumla, suna tukufu imeshughulikia kupitia Hadithi za mtukufu Mtume Muhammad (saww) kwa kuweka majibu ya ufanuzi kamili kutoka kwa Ahlulbait (as) kwa kujibu

¹⁴ Suratu Rum: 6.

¹⁵ Suratu Aal Imran: 9.

maswali yote muhimu. Hadi hadithi zilizopokelewa juu ya kadhia hii zimefikia zaidi ya hadithi 6000. Na ni nadra kupatikana katika kadhia ya Kiislamu mfano wa idadi hii kubwa ya hadithi.

Hadithi hizo zinasemaje?

Hakika zinatia mkazo sana ahadi hiyo ya Qur'an tukufu ya kujengwa jamii adilifu ya kiimani na maendeleo katika maisha haya na kuundwa dola ya haki ya kiulimwengu katika sehemu zote za ulimwengu. Na mkakati wa kurekebisha na wa mageuzi ni sharia ya Kiislamu tukufu, na wakati wake ni mwisho wa maisha haya na kabla ya kusimama Kiyama.

Ama kiongozi wa mapinduzi haya ya kiulimwengu na kiongozi wa kazi ya uokozi na mageuzi makubwa ni mtu kutoka katika kizazi cha Mtume wa Uislamu Muhammad (saww) hakuna kitenganishi baina yake na baina ya Mtukufu Mtume isipokuwa baba kumi na wawili. Hivyo ni Imam Muhammad MAHDI bin Imam Hasan al-Askariy bin Imam Ali al-Hadi bin Imam Muhammad al-Jawad bin Imam Ali Ridhaa bin Imam Musa al-Kadhim bin Imam Ja'far as-Sadiq bin Imam Muhammad al-Baqir bin Imam Ali as Sajad bin Imam Husain bin Ali as-Shahidi bin Imam Ali bin Abi Talib Amirul-Muuminina (as).

MAZINGATIO YA UMMA

Kutokana na umuhimu wa jambo hili na ukubwa wake, vizazi vyaya umma kati ya maulamaa na wapokezi wa hadithi tangu mtukufu Mtume alipofungua pazia la ufanuzi wake hadi hivi sasa wameendea kulitambua na kulizingatia jambo hili kwa umuhimu wa kipekee. Makumi ya Masahaba wa Mtukufu Mtume Muhammad (saww) wamenekuu waliiyoyasikia kutoka kwa Nabii kiongozi kuhusu kutokea kwa Imam al-Mahadi na kuokoka ulimwengu chini ya mikono yake. Na mamia ya Tabiina wamepokea hadithi hizo kutoka kwa Masahaba watukufu na wakazinukuu kwa vizazi vyaya baada yao. Na Maimamu wote wa hadithi na wenye kujali na kuhifadhi sunna tukufu wamezipokea hadithi hizo na wamezithibitisha katika vitabu vyao.

Na kundi kubwa kati ya Maulamaa wa umma wameandika utafiti maalum na vitabu vikubwa katika kuhakiki kadhia hii na kuhibitisha na kutaja ufanuzi wake, yote hayo yanaonyesha umuhimu wa kadhia hii, na kuziba njia ya jaribio lolote linalotaka kipinga kadhia hii ya Kiislamu, lisije likaupokonya uanadamu tumaini lake tukufu na kulizungushia nguo nyeusi ya kukata tamaa yenye kuangamiza. Hadi Ustadhi Abu al-Aalaa al-Maududiy ameandika katika kitabu chake al Bayinaati:

“Hakika - riwaya za kuja kwa al-Mahdi- zinabeba ukweli wa kimsingi nao ni nguvu ya ushirikiano uliyopo, nayo ni kwamba Nabii (saww) ametoa habari kwamba atadhihiri katika zama za mwisho kiongozi mtekelezaji wa suna ambaye ataijaza ardhi uadilifu na kufuta katika uso wake sababu za dhulma na uadui, na kutangaza humo neno la Uislamu na kuenea furaha kwa viumbe vyaya Mwenyezi Mungu.”¹⁶

¹⁶ Al- Bayaanati, Uk. 116.

Akasema tena: "Na tumeshataja katika mlango huu aina mbili za hadithi: Hadithi zilizomtaja al-Mahadiy kwa uwazi na Hadithi zilizotoa habari ya kudhihiri khalifa mwadilifu bila ya kusema ni MAHDI. Na ilipokuwa katika hadithi hizi za aina ya pili kuna kushabihiana na hadithi za kwanza katika maudhui yake, basi wabobezi wa hadithi wamesema kwamba makusudio ya khalifa mwadilifu humo ni MAHDI."¹⁷

Na anasema Sheikh Abdul- Aziz bin Baaz (naye alikuwa ni mwanachuoni mkubwa na Mufti wa nchi ya Saudia Arabia wakati wake):

"Hakika jambo la MAHDI ni jambo linalojulikana na hadithi humo ni nyingi bali ni mutawatir zenye kupeana nguvu, nayo ni haki inayoonyesha kwamba huyu mtu aliyeahidiwa ni jambo thabiti na kutokea kwake ni kweli."¹⁸

Na kati ya utafiti wa mwisho muhimu katika kadhia hii ni utafiti mzuri wa mwanachuoni wa kisalafi wa kileo Sheikh Abdul-Muhsin al-Ibaad mkufunzi katika chuo kikuu cha Kiislam cha Madinatu al-Munawarah, utafiti huo umekuja chini ya kichwa cha habari: **itikadi ya masuni na hadithi zilizopokewa kuhusu MAHDI**, ni muhadhara aliouwasilisha katika chuo kikuu kisha ukasambazwa katika jarida la al-Jamiatul- Islamiya mwaka wa 1389 Hijiria, toleo la tatu kuanzia ukurasa wa 126 hadi 164.

Na Sheikh al-Abaad katika utafiti wake mzuri amesema ukweli ufuatao:

"Majina ya Masahaba ambao wamepokea kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) hadithi za MAHDI: Jumla ya majina niliyoyafikia, ya Masahaba ambao wamepokea hadithi za MAHDI kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) ni 26 nao ni:

¹⁷ Rejea iliyotangulia, Uk. 161.

¹⁸ Jarida la al- Jamiati al- Islamiyah la Madina al- Munawarah, toleo la tatu, Uk. 161 – 162.

1. Uthman bin Affan
2. Ali bin Abi Talib
3. Twalha bin Ubaidullah
4. Abdurahman bin Auf
5. Husein bin Ali
6. Ummu Salama
7. Ummu Habiba
8. Abdillahi bin Abbas
9. Abdillahi bin Masuud
10. Abdillahi bin Umar
11. Abdillahi bin Amru
12. Abu Said al-Khudriy
13. Jabir bin Abdillahi
14. Abu Huraira
15. Anasi bin Maliki
16. Ammar bin Yasir
17. Auf bin Maliki
18. Thawban, Huria wa Mtume (saww)
19. Quratu bin Iliyaas
20. Ali al-Hilaliy
21. Hudhayfah bin al-Yaman
22. Abdillahi bin al-Harith bin Hamza

23. Imran bin Hasin
24. Auf bin Maliki
25. Abu Tufail
26. Jabir bin as-Swadafiy.

Majina ya Maimamu wa hadithi ambao wamepokea hadithi na athari zilizopokewa juu ya MAHDI katika vitabu vyao ni:

Hadithi za MAHDI wamezipokea jamaa wengi kati ya Maimamu wa hadithi katika Sihahi zao, Sunan, Muujam, Sanad na vinginevyo, na wabobezi ambao nimesoma vitabu vyao au kuona katika vitabu vyao wakitaja na kuziandika hadithi za Mahdi imefikia idadi yao watu 38.

Kuna baadhi ya watu ambao wametunga vitabu kuhusu jambo la MAHDI:

Hakika maulamaa na maimamu wa hadithi wametilia umuhimu na kujali suala hili kwa kukusanya hadithi zilizopokelewa kutoka kwa Nabii (saww) na kwa kutunga vitabu vyenye kubeba hadithi na kuzisherehesha, na kwa kweli wamelipa suala hili mazingatio makubwa kiasi cha kutabahari zaidi katika uandishi wake na ufanuzi wake kiasi cha baadhi yao kuziandika katika vitabu vyatia kawaida kama ilivyo katika Sunan na Musnad na vinginevyo, na kati yao wameweza kuziandika peke yake bila kuzichanga na maudhui nydingine, yote hayo yamepatikana kwao - Mwenyezi Mungu awarehemu na awalipe kheri - kwa kulinda dini hii na kufanya yanayopasa katika kutoa nasaha kwa Waislamu, na kati ya walioandika vitabu mahususi ni.....: (Akataja kumi kati ya maulamaa wakubwa ambao wametunga vitabu maalumu juu ya MAHDI).

Ama kuhusu baadhi ya wale ambao wamesimulia tawatur ya Hadithi za MAHDI na kunukuu maneno yao juu ya hadithi hizo: (Aliwaorodhesha maulamaa sita kati ya maulamaa wakubwa wa hadithi ambao wamethibitisha tawatur ya hadithi za MAHDI kutoka kwa Nabii Muhammad (saww).)”

Mifano ya hadithi:

Kutoka mionganini mwa hadithi mutawatir zilizo mashuhuri tunachukua hadithi ifuatayo:

1. Amesema (saww): “Hazitomalizika siku hadi Mwenyezi Mungu atakapomtuma mtu kutoka katika Ahlulbait wangu jina lake linafanana na jina langu ataijaza dunia uadilifu na usawa kama ilivyojazwa dhulma na ujeuri.”
2. Kutoka kwake (saww): “Hata kama haukubaki katika umri wa dunia isipokuwa siku moja basi Mwenyezi Mungu angetuma humo mtu kutoka katika kizazi changu ambaye ataijaza uadilifu kama ilivyojazwa ujeuri.”
3. Amesema (saww): “Nawabashireni MAHDI, atatumwa katika umma wangu wakati watu watakapokuwa wame-shakhitalifiana na kuna matetemeko ndipo yeye ataijaza ardhi usawa na uadilifu kama ilivyojazwa ujeuri na dhulma, watamridhia wakazi wa mbinguni na ardhini.”
4. Amesema (saww): “atatokea katika zama za mwisho mtu kutoka katika kizazi changu jina lake ni kama jina langu, jina lake la ubaba ni kama jina langu la ubaba, ataijaza ardhi uadilifu kama ilivyojazwa ujeuri, na huyo ni MAHDI.”
5. Kutoka kwake (saww): “Hata kama dunia haitabakiwa isipokuwa na siku moja lazima Mwenyezi Mungu ataire-

fusha siku hiyo hadi atawale mtu kutoka katika Ahlulbait wangu, itatokea mitihani katika utawala wake na Mwenyezi Mungu atadhihirisha Uislamu na Mwenyezi Mungu havunji ahadi yake naye ni Mwepesi wa kuhisabu.”¹⁹

---

¹⁹ Al- Imam al-Mahdiy cha Ali Muhammad Ali Dakhili.

DONDOD KUTOKA KWA KIONGOZI ANAYE SUBIRIWA

Na matumaini yakachomoza:

Kitu kikubwa kinachowaogopesha waovu na kuwahuzunisha watawala wakandamizaji ni uwepo wa fikra ya mpambanaji dhidi ya utawala wao na udikteta wao, wao wanataka kuwakandamiza watu na kutawala maisha yao na kuchezea utajiri wao na wanataka kwa watu wakubali hayo kwa furaha na sururi! Na kwamba wasiruhusu katika nafsi zao hata kufikiria upinzani katika utawala wa watawala. Kwani sio tu wanatawala miili yao bali na akili zao, fikra zao na hisia zao pia. Na utawala dhalimu unapohisi kuwepo kwa fikra pinzani iliyopo katika akili ya mtu au kundi basi hawana nafasi ila kuutokomeza ardhini baada ya kupitia hatua ngumu za kuadabishwa juu ya uasi wao wa kifikra dhidi ya utawala ambao unaona nafsi yake imeshawamiliki wao, hivyo upinzani hauna haki ya kuishi.

Ahlulbait ni upinzani wenye uvumilivu:

Na Ahlulbait (as) wao ni kizazi kitukufu cha Mtume (saww) na ambao Mwenyezi Mungu amewaaahidi uongozi wa umma na kubeba jukumu na kulinda usafi wake na utwahara wake usiweze kuchafuliwa, kuharibiwa na kupotoshwa, hivyo ni lazima watengeneze ngome ya upinzani kwa uwepo wao tu na kwa kutekeleza jukumu lao la uelekezi, kuelimisha na kuhami ujumbe, wao ni kigingi kinachoogopwa na watawala waovu mionganoni mwa Bani Ummayya na Bani Abbasi ambao walikandamiza umma bila haki wala uwezo, na wao ni kik-

wazo kigumu katika njia ya kupoteza watu na ni wenyewe kuwahadharisha watu na vielelezo vya ukandamizaji na utawala danganyifu. Hivyo ni lazima wao wawe na fungu kubwa zaidi la adhabu kutoka kwa utawala na ukandamizaji wake. Na Ahlulbait na wafuasi wao wema wamevumilia kila aina ya mbinu za adhabu na njia za ukandamizaji ambazo utawala ulikuwa unazitumia dhidi yao.

Na wameweza kwa uvumilivu wao na siasa yao nzuri yenye hekima na mbinu zao za kiujumbe zilizo sahihi kuvuka kwa ujumbe wao nyakati hizo ngumu na kushinda mazingira hayo magumu na kuponya vikwazo vyote ambavyo utawala uliviweka ili kutenganisha jamhuri ya umma na asili ya dini yao tukufu na viongozi wao halisi na wa kweli. Na baada ya zaidi ya karne mbili za mizozo mikali ambapo utawala ultumia kila uwezekano na uwepo wake dhidi ya fikra ya haki na maimamu waongofu. Baada ya hayo na pamoja na yote hayo ngome ya haki iliendelea na kupanua duara lake la upinzani katika safu za jamhuri ya umma na wananchi wake Waislamu, na uaminifu wa watu ukazidi na mafungamano yao yakawa na nguvu juu ya uongozi wa ujumbe mionganoni mwa Ahlulbait (as).

Na katikati ya karne ya tatu wafuasi wa Ahlul-bait walikuwa wameenea sehemu zote za nchi za Kiislamu na viunga vyake, walikuwa na dola kubwa nchini Morocco na waliweza kukata masafa muhimu katika dola za Kiislamu katika utawala wa Bani Abbasi waovu. Na katika Twabristan walikuwa na mapinduzi yenye nguvu yaliyopata ushindi dhidi ya jeshi la utawala, na kutangaza kujitenga na utawala wa Ban Abbasi na kuunda dola ya Alawiya yenye kuwapinga Ban Abbasi.

Na huko Kufah kulikuwa na mapambano ya kimapinduzi, Hijazi kulikuwa na majaribio ya uasi na Yemen kulikuwa na kundi pinzani, yote hayo ni kutokana na athari ya fikra ya kiujumbe ya kimapinduzi ambayo wanaitangaza Ahlulbait katika safu za umma wa Kiislamu.

Imamu Hasan al-Askariy: Kiongozi mwenye hekima:

Imamu alikuwa ni kiongozi wa kundi la umma katika zama hiyo na ndio Imamu wa kumi na moja kati ya Maimam wa Ahlul-bait (as), Imam Hasan bin Ali al-Askariy aliwekwa kizuizini katika makao makuu ya jeshi la ukhalifa wa Bani Abbasi wakati huo huko Samarra, Iraq. Lakini pamoja na kibano cha utawala na uangalizi wake makini ambao ulikuwa unamfuatilia Imam hata katika nyakati za kufungwa kwake jela na kifungo chake, pamoja na hayo yote alikuwa anafanya kazi yake katika kuelekeza umma na kuelimisha jamhuri kwa uelewa na uongozi wa kundi lake lenye imani.

Haki za kisharia mionganoni mwa Khumsi na Zaka zilikuwa zinatifa kwa Imam al- Askariy kwa njia nzuri ya siri kuitia kwa mmoja wa mawakala wake wakweli: Uthman bin Said al-Amariy ambaye alikuwa ni kati ya maulamaa wakuu, lakini Imam alimtaka afanye biashara ya samli ili kwa hilo atengeneze pazia la dhahiri kwa ajili ya kazi yake muhimu ya kufikisha mali kwa Imam kwa usiri wa kutosha, na kwa kuzingatiwa kwake ni mfanyakabiashara wa samli alikuwa anajaza baadhi ya viriba vya samli mali iliyopo kwake mionganoni mwa haki za kisharia kisha anazipeleka kwenye nyumba ya Imam al-Askariy huku nje vikiwa vimepakwa samli, ili wasiwe na shaka majasusi wa utawala.²⁰

Kama ambavyo Imamu al-Askariy alimpa kazi mmoja wa wafuasi wake naye ni Muhammad bin Masuudi al-Ayaashiy kufanya kazi ya kukusanya turathi ya elimu ya Maimamu wa Ahlulbait (as) baada ya kutawanywa na mazingira ya kubanwa na ukandamizaji, Ayaashiy akatoa mali nyingi ya baba yake kwa ajili ya hilo hadi nyumba yake ikawa kama msikiti wanakusanyika makumi mionganoni mwa wenye kuandika, wenye kupokea, wenye kusoma na wenye kusherehesha. Kutokana na harakati hiyo kubwa vikapatikana zaidi

²⁰ Al- Ghaibatu as-Sughrah cha Sayid Muhammad Swadir, Uk. 227.

ya vitabu mia mbili ambavyo vinakusanya hadithi za Ahlul bait na mafunzo yao katika nyanja mbalimbali.²¹

Hivyo harakati zilikuwa kubwa katika safu za jamhuri ya Waislamu pamoja na kwamba kitu kilichohuzunisha kundi lenye imani na uelewa, ni mustakabali wa harakati hizi na hatima ya harakati zenye uelewa sahihi wa kidini baada ya Imamu Hasan al-Askariy, na ambaye ilikuwa ni lazima utawala upokonye maisha yake kama ulivyopokonya maisha ya baba zake kabla yake, ni nani atakuwa kiongozi baada ya hapo? Na nani atakuwa Imamu ambaye atabeba jukumu la ujumbe na kushika uongozi wa kundi la umma?

Na maswali mengi muhimu yakajitokeza katika akili za waumini na ambayo yanajitokeza yenyewe katika akili zao, na ni haraka ilioje wakakumbuka hadithi zilizotia mkazo na mutawatir kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu Muhammad (saww) na ambazo zinasema dhahiri shahiri kwamba Mwenyezi Mungu mtukufu ameandaa kwa umma huu maimamu kumi na mbili ambao wataziweka nafsi zao nadhiri kwa ajili ya kuhami sharia na kueneza ujumbe mtukufu wa Uislamu.

Katika Sahihi Bukhari juzuuy ya nne ukurasa wa 175, Chapa ya Misri ya mwaka 1355 Hijiria, kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) kwamba amesema: “Watakuwepo viongozi kumi na mbili wote wanatokana na Makuraishi.”

Na hadithi mfano wake inapatikana pia katika Sahihi Muslim na Tirmidhiy na vitabu vyote vya hadithi.²²

Na mionganoni mwa Maimamu hawa kumi na mbili, maimamu kumi wameishi na umma na hivi sasa ni zama ya Imamu wa kumi

²¹ Siratul- Aimatu Wataasiu shiatu Liliulumil Islamiya.

²² Amekusanya al- Allammah As Swaafiy katika kitabu chake kizuri: Muntakhabol- Athar hadithi zaidi ya mia tatu zinazoonyesha kwamba Maimamu baada ya Mtume (saww) ni kumi na mbili, kutoka katika vitabu sahihi mbalimbali vya hadithi. Majamii na Masanid.

na moja, je, unadhani ni nani Imamu wa kumi na mbili ambaye amechaguliwa na mbingu ili awe wasii wa mwisho wa Muhammed na kiongozi wa mwisho wa umma wa Kiislamu?

Hakika Imamu al- Askariy hajabahatika kupata mtoto hadi hivi sasa?

Na serikali ina tahadhari kubwa na ina wasiwasi kuhusu Imamu wa kumi na mbili ambaye amebashiriwa na hadithi, na zimeahidi kuwa kwake ndiko kutakuwa na mwendelezo wa kuondoa dhulma na kung'oa mizizi ya uovu na kusimamisha utawala wa amani na imani.

Bishara ya alfajiri:

Ukawadia mwaka wa 255 Hijiria ili kutoa majibu ya kina kwa maswali yote haya. Imamu al-Askariy alioa binti mtukufu na ambaye anatokana na familia ya Qaisar Shamuun. Mwenyezi Mungu alitaka binti huyu (ambaye kuna rundo la riwaya kuhusu wasifu wa utukufu wake, maarifa yake na imani yake) awe ndio mama wa wasii wake wa mwisho na mwokozi wa waja wake na mwenye kudhihirisha dini yake Imamu al-Hujjah wa kumi na mbili.

Alipata ujauzito wa Imamu anayesubiriwa katika utawala wa al-Mutaz al- Abbasiy na ambaye alikuwa na ubabe sana kwa Imam al- Askariy na anayejali sana kumwangamiza Imamu kabla ya kumzaa kiongozi mwokozi, lakini wapi ataweza hayo maadamu Mwenyezi mungu anakataa isipokuwa kutimiza nuru yake hata kama makafiri watachukia, ujauzito ukafichikana, haikudhihiria kwake athari katika tumbo la mama yake ambaye alikuwa anafuatiiliwa na serikali kama wanawake wengine wa Imam al-Askariy.

Na karibia na kuzaliwa anga la siasa ya dola likagubikwa na mawingu ya msimu ambayo yanafunika anga la utawala kila

yanapochemka matamanio ya utawala na uongozi kutoka kwa mmoja wa watu wa familia ya Ban Abbasi yenyekutawala, akala njama na viongozi wa jeshi ya kumwangusha Khalifa anayetawala ili achukue nafasi yake.

Na haya ndio yaliyotokea tarehe 27 Rajabu mwaka 255 Hijiria ambapo Muhammad al-Muhtadiy al Abbasiy alikula njama ya kumwangusha ami yake al-Muutazi bin al-Mutawakil al-Abbasiy na kwa kushajiishwa na viongozi wa jeshi la al-Atraak na akamngo'a mtoto wa ami yake al-Muutazi na akapewa kiapo cha ukhalifa al-Muhtadiy, na ilikuwa ni kawaida tukio hili kuacha athari zake za kisiasa na kumfanya khalifa mpya awe ni mwenye kushughulika na utatuzi wake kwa muda, jambo ambalo lilitoa amani na utulivu kiasi katika nyumba ya Imamu al-Askariy (as) wakati wa kutimia uzao wa Imamu anayesubiriwa, na hakika ultimia uzao kwa namna ya utulivu sana katika usiku wa nusu Shabani na baada ya siku kumi na nane tangu al- Muhtadiy kunyakua utawala.

Na nuru ikachomoza:

Na uzao ulikuwa na kisa kizuri tunapenda kukinukuu kwa wasomaji:

Anasimulia Hakimah binti wa Imamu Muhammad al-Jawad, dada wa Imamu Ali al-Hadiy, shangazi wa Imamu Hasan al-Askariy (as) kuhusu mnasaba huo mzuri anasema:

“Alimtumia ujumbe Abu Muhammad Hasan bin Ali al-Askariy (as) akasema: ‘Ewe shangazi jaalia kufutari kwako iwe kwetu usiku huu wa leo, hakika ni usiku wa nusu ya Shabani. Hakika Mwenyezi Mungu mtukufu atamdhihirisha al-Hujjah katika usiku huu naye ndio Hoja yake katika ardhi yake.”

Akasema: Nikamwambia: Na mama yake ni nani?

Akasema: Ni Narjisi

Nikamwambia: Niwe fidia kwa ajili yako, wallahi hana athari yoyote!

Imamu akasema: Ndivyo ninavyokwambia.

Akasema: Nikaja nilipomsalimia nikakaa, Narjisi akaja anatembea mwepesi! Na akaniambia: Bibi yangu na bibi wa ahali yangu umeshindaje?

Nikamwambia: Bali wewe ndio bibi yangu na bibi wa ahali yangu.

Akasema: Akapinga kauli yangu na akasema haya ni ya nini ewe shangazi?

Nikamwambia: Ewe mwanangu, hakika Mwenyezi Mungu usiku wako huu atakupa kijana, bwana katika dunia hii na akhera, akaona aibu na akaona haya. Nilipomaliza swala ya Isha nikafutari na nikajipumzisha ulipofika usiku wa manane niliamka kuswali na nikamaliza swala yangu naye amelala, na hakuna tukio lolote ! Kisha nikakaa kisha nikalala, kisha nikazinduka kwa fazaa huku yeye akiwa amelala. Na mara Narjisi akasimama na akaswali suna za usiku kisha akalala.

Hakima anasema: Nikatoka kuangalia alfajiri nikakuta ni alfajiri ya kwanza ya uongo, wakati huo alikuwa bado amelala! Ikaniingia shaka akanipigia kelele Abu Muhammad (as) kutoka katika baraza lake: ‘Usifanye haraka ewe shangazi kwani jambo limeshakaribia!’ Nikakaa na nikasoma Sura Alif Lam as Sajidah na Yasin, wakati mimi nikiwa katika hali hiyo, akazinduka Narjisi akiwa na fazaa nikakimbilia kwake, na nikamwambia:

Kwa jina la Mwenyezi Mungu, je unahisi kitu?

Akasema: Ndio, ewe shangazi.

Nikamwambia: Idhibiti nafsi yako na udhibiti moyo wako ni kama nilivyokwambia.

Hakimah anasema: Ikanichukua muda naye pia ikamchukua muda vile vile, na ukamalizika kwa kumhisi bwana wangu Imamu anayesubiriwa!

Nikamfunua nikamkuta ni yeye (as) amesujudu ameielekea ardi kwa sehemu zake za kusujudia, nikamkumbatia, nikakuta ni nadhifu ameshasafishwa! Abu Muhammad Hasan (as) akanipigia kilele: "Mlete mwanangu kwangu ewe shangazi."

Nikampeleka kwake akaweka mikono yake chini ya kiuno chake na mgongo wake na akaweka miguu yake kwenye kifua chake, kisha akaingiza ulimi wake katika kinywa chake na akapitisha mkono wake kwenye macho yake, masikio yake na maungo yake.

Na baada ya kumfanyia ibada maalum akamwambia shangazi yake Hakimah: Ewe shangazi nenda kanilettee mama yake. Kisha akasema: Ewe shangazi itakapofika siku ya saba uje kwetu.

Hakimah amesema: Nilipoamka nikaenda ili nimsalimie Abu Muhammad Hasan bin al- Askariy (as) na nikafunua pazia ili nimuone (kiongozi) anayesubiriwa, sikumuona.

Nikasema: Niwe fidia kwa ajili yako bwana wangu amefanyaje?

Akasema Imam al- Askariy: Ewe shangazi tumemkabidhi yule ambaye mama yake Musa alimkabidhi!²³

Hivi ndivyo ulivyotimia uzao wa Imam kiongozi anayesubiriwa katika hali ya siri, utulivu na amani kwa kiasi ambacho ililetwa na mabadiliko ya kisiasa.

²³ Muntakhbul- Athar, Uk. 322.

TANGAZO TULIVU

Na ikiwa mazingira ya usalama yalilazimisha kufichikana kwa Imamu MAHDI wakati wa ujauzito wake na katika siku ya mwanzo ya uzao wake hadi kwa shangazi yake Hakimah ambaye alishuhudia wakati wa kuzaliwa kwake, ni namna gani itapata matumaini jamhuri ya waumini ambayo inashughulishwa na kutafakari katika mustakabali wa ujumbe na inatawaliwa na hofu juu ya hatima ya harakati za kuelimisha na mageuzi muhimu. Nayo ina hamu na inafurukuta kwa shauku ya kuwasili Imamu wa kumi na mbili ambaye amesisitizwa na hadithi na amebashiriwa na ujumbe wa mbin-guni. Imamu Hasan al- Askariy (as) alikuwa anaoanisha baina ya mambo wawili muhimu:

Kuficha jambo kwa utawala na wapelelezi wake na kuwatangazia jamhuri ya waumini uzao wa kiongozi wake anayesubiriwa.

Hivyo Imamu al- Askariy (as) alifanya kazi ya kutoa tangazo tulivu lenye hekima: Na hiyo ni kwa njia zifuatazo:

1. Alimpa mmoja wa wafuasi wake waaminifu kazi ya kugawa mikate na nyama kwa watu wa Ban Hashim na wakuu wa makundi ya waumini kwa njia isiyoleta shaka na hiyo ni kwa kufurahia uzao wa Imamu anayesubiriwa.

Imepokewa kutoka kwa Abu Ja'far al-Amariy amesema: Alipozaliwa bwana (kwa kumwashiria Imamu MAHDI) alisema Abu Muhammad al-Askariy: 'Tumeni ujumbe kwa Abu Amru.' akatumiwa habari akaja kwa Imamu. Imamu al-Askariy akamwambia: 'Nunua ratili elfu kumi za mikate na ratili elfu kumi za nyama na zigawe kwa ukoo wa Ban Hashim na fanya akika yake kondoo kadhaa.'²⁴

²⁴ Muntakhbul- Athar, Uk. 341.

Na kutoka kwa Muhammad bin Ibrahim al-Kufiy: Hakika Abu Muhammad al- Hasan al-Askariy alituma kwa baadhi ya alionitajia majina yao kondoo aliyechinjwa na akasema: “Hii ni akika ya mtoto wangu Muhammad.”²⁵

Na kutoka kwa Hasan bin al-Mundhir kutoka kwa Hamza bin Abi al-Fathi amesema: “Siku moja nilikuwa nimekaa akaniambia: Furaha jana amezaliwa mtoto kwa Abu Muhammad (as) na ameamuru kuficha habari zake, na ameamuru kufanyiwa akika kwa kondoo mia tatu. Nikamwambia: Na jina lake ni nani ? Akasema: Anaitwa Muhammad.”²⁶

Na Ibrahimu mfuasi wa Imamu anasimulia kwamba: “Alitura kwangu kiongozi wangu Abu Muhammad kondoo wanne akaniambia: ‘Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema Mwenye kurehemu, hii ni kwa ajili ya mtoto wangu Muhammad MAHDI kula kwa furaha na walische utakaowapata mionganoni mwa wafuasi wetu.’”²⁷

2. Baadhi ya wafuasi wake wakweli aliwapa kwa njia ya mdomo habari ya kuzaliwa Imamu MAHDI, alimjulisha Abu Hashimu al-Ja’fariy, kama ambavyo alimpa habari Twahir al-Balaaliy na akasema wazi mbele ya Ahmad bin Is’haq bin Saad kwa kauli yake: “Namshukuru Mwenyezi ambaye hajanitoa duniani hadi akanionyesha mrithi baada yangu, mtu anayefanana sana na Mtume wa Mwenyezi Mungu kwa umbo na tabia, Mwenyezi Mungu atamhifadhi katika ghaiba yake na atamdhahirisha na ataijaza ardhi usawa na uadilifu kama ilivyojazwa ujeuri na dhulma.”²⁸

²⁵ Rejea iliyotangulia, Uk. 343.

²⁶ Rejea iliyotangulia, Uk. 343.

²⁷ Al- Imamul- Mahdiy, Uk. 126.

²⁸ Muntakhabul- Athar, Uk. 342.

3. Aliandika (as) barua kwa wakuu wa jamii za Kiislamu amba zo zinaonyesha mapenzi kwa wa fuasi wa Ahlulbait akiwapa habari kwa uzao wa Imamu MAHDI katika nchi na sehemu zao mbalimbali

Aliandika barua kwa Musa bin Ja'far bin Wahab al-Baghdadiy humo imekuja: "Wamedai kwamba wao wanataka kuniuwa na kukata kizazi hiki, Mwenyezi Mungu mtukufu ameshakadhibisha kauli yao na wa kushukuriwa ni Mwenyezi Mungu."²⁹"

Na alituma (as) barua kwa mkuu wa Maulamaa wa Qum – Iran - Ahmad bin Is'haq akamwambia humo: "Amezaliwa kwetu mtoto basi na awe ni siri kwako na siri ifichwe kwa watu wote kwani sisi hatukuidhihirsha isipokuwa kwa jamaa zake wa karibu na kwa msimamizi wa uongozi wake, tumependa kukufahamisha ili Mwenyezi Mungu akufurahishe kwa mfano wa aliyotufurahisha sisi, wasalaam."³⁰

Na kutoka kwa Ali bin Bilal amesema: Alikuja kwangu wakati mmoja Abu Muhammad Hasan bin Ali al-Askariy kabla ya kuondoka kwake kwa miaka miwili, akanipa habari ya mrithi baada yake, kisha alikuja kwangu mara nyininge kabla ya kuondoka kwake kwa siku tatu akanipa habari ya mrithi baada yake."³¹

Kama ambavyo aliandika (as) kwa mama yake akimjulisha kuzaliwa kwa al- Qaim.³²

4. Alikuwa (as) akitumia fursa pindi wanapokusanya wafuasi wake mahususi au anapowakusanya kwa makusudi katika

²⁹ Rejea iliyotangulia Uk. 342.

³⁰ Rejea iliyotangulia, Uk. 344.

³¹ Al- Imamul- Mahdiy, Uk. 127.

³² Rejea iliyotangulia, Uk. 127.

baraza lake na kuwajulisha juu ya Imamu MAHADI moja kwa moja na kutia mkazo kwao kwamba yeeye ndio Imamu wao wa kumi na mbili.

Anasema Muawiya bin Hakim na Muhammad bin Ayub bin Nuhu na Muhammad bin Uthman al-Amariy, wamesema: Alituonyesha Abu Muhammad Hasan bin Ali (as) mtoto wake na sisi tuko katika nyumba yake na tulikuwa watu arobaini, akasema: "Huyu ni Imamu wenu baada yangu na khalifa wangu kwenu, mtiini na wala msifarikiane baada yangu katika dini yenu mtaangamia, ama nyinyi hamtamuona baada ya siku yenu hii." Wakasema: Tukatoka kwake na hazikupita isipokuwa siku chache Abu Muhammad akafariki.³³

Na kutoka kwa Umar al-Ahwaziy amesema: "Abu Muammad alinionyesha mtoto wake na akasema: Huyu ni Imamu wenu baada yangu."³⁴

Na anasimulia Abu Ghanim al-Khadim kuhusu misimamo hii anasema: "Alizaliwa kwa Abu Muhammad (as) mtoto akamwita Muhammad akamuonyesha kwa wafuasi wake siku ya tatu na akasema: 'Huyu ndio swahiba wenu baada yangu na khalifa wangu kwenu naye ndio al-Qaim ambaye shingo zitarefuka kwa kumsubiria ardhi itakapojaa ujeuri na dhulma, naye atatokea na kuijaza usawa na uadilifu.'³⁵

Hivi ndivyo zilivyosambaa habari katika safu za jamhuri ya waumini ili wapande matumaini katika nyoyo zao kwa mustakabali wenye kuchanua wa ujumbe katika mikono ya Imamu wa kumi na mbili, na kuondoa mawingu ya hofu na shaka katika nafsi zao.

---

³³ Muntakhabul- Athar, Uk. 355.

³⁴ Rejea iliyotangulia, Uk. 356.

³⁵ Al- Imam al-Mahdiy, Uk. 132.

UMRI WAKE SASA HIVI NI MIAKA 1143 (1180)?

Mwanadamu anapata fursa ya kuishi katika maisha haya muda mchache, na kuondoka duniani baada ya hapo, na anaondoka kupitia daraja la mauti kwenda kwenye ulimwengu mwingine. Wastani wa umri ambaao anaishi yaani mwanadamu katika dunia ni baina ya miaka sitini na sabini, na katika baadhi ya hali chache anaweza kuvuka hadi miaka mia, ama akivuka miaka mia na akaanza muongo wa mia ya pili hii inazingatiwa kuwa ni hali ya kipekee na nadra inaweza kurekodiwa na historia chini anwani ya: Walioishi muda mrefu. Kwa kujengea katika hayo namna gani inasihi kwetu kuamini kuwepo kwa Imamu kiongozi MAHDI ambaye alizaliwa mwaka 255 Hijiria – na sisi hivi sasa tuko katika mwaka wa 1397 (1435) Hijiria – na hivyo umri wake mtukufu kuwa ni miaka 1143 (1180), je inawezekana mwanadamu kuishi umri huu mrefu?

Kwa hakika ili tuweze kujua juu ya uwezekano wa maisha haya marefu ni wajibu tuulizane na tutafiti juu ya sababu ya mauti, kwa nini tunakufa?

Kuna majibu yanayokaribia mia mbili juu ya swali hili muhimu ambalo mara nyingi linaulizwa katika vikao vya kielimu mionganini mwayo ni:

Mwili kupoteza nguvu yake, kumalizika kazi ya sehemu za maungio, kumalizika kwa mada za zalalia zenyе harakati chache sehemu zenyе harakati nyingi mionganini mwayo, kudhoofika mfumo wa mafungamano, kuenea kwa sumu ya bakteria za utumbo katika mwili, na mengine mengi mfano hayo kati ya majibu ambayo yanapatikana kuhusiana na mauti.

Hakika kauli ya mwili kukosa nguvu zake linavutia akili, kwani zana, chuma, viatu, na vitambaa vyote vinapoteza nguvu zake baada ya muda mfupi, miili yetu vile vile inamalizika na kupoteza nguvu zake kama ngozi ambazo tunazivaa wakati wa masika. Lakini elimu ya sayansi haituungi mkono kwa sababu ushahidi wa kielimu katika mwili wa mwanadamu unathibitisha kwamba: Sio kama ngozi za wanyama na zana za chuma na sio kama milima, hakika kitu kilicho karibu tunachowenza kukifananisha nayo ni ule (mto) ambao bado ungali unatiririka tangu maelfu ya miaka juu ya ardhi, ni nani anaweza kusema kwamba mto unaotiririka utamalizika, utazeeka na kushindwa? Kwa kujengea juu ya msingi huu Dr. Linus Bhanji ambaye alipata tuzo ya Nobeli katika sayansi anasema: "Hakika mwanadamu ni wa milele kwa kiasi kikubwa, kinadharia, kwani chembe chembe za mwili wake zinafanya kazi ya kurekebisha yaliyomo humo miongoni mwa maradhi, na utatuзи wake ni wa otomatiki! pamoja na hayo hakika mwandamu anazeeka na anakufa, na bado ingali sababu hizi ni hali ya usiri wataalamu wametahayari kwazo.

Hakika miili yetu hii inajitengeneza upya daima, na hakika mada za zalalia ambazo zinapatikana katika chembe chembe za damu zetu zinaharibika kisha zinajitengeneza upya, na mfano huo ni katika chembe chembe zote za mwili, zinakufa na kuja mahala pake chembe chembe mpya isipokuwa za mishipa, na utafiti wa kielimu unasema kwamba inajitengeneza upya kabisa baada ya miaka minne kama ambavyo zinabadilika chembechembe za mwili za mwanadamu katika miaka michache. Na tunapata natija katika haya kwamba mwili wa mwanadamu sio kama umbo, bali ni kama mto unaotiririka, yaani ni kwamba ni kazi yenye kuendelea, na kisha zinabatilika nadharia zote zinazosema kwamba sababu ya mauti ni udhoofu wa mwili na kupoteza kwake nguvu, hakika vitu ambavyo vimetoka kwenye mwili tangu muda mrefu, na haimaanishi tuzifanye

ndio sababu za mauti, sababu za mauti zipo katika sehemu nyingne, na sio utumbo, mfumo wa kimwili na moyo.

Na baadhi ya wataalamu wanadai kwamba mfumo wa mishipa ndio sababu ya mauti kwa sababu inabaki katika mwili hadi mwisho wa maisha na hajitengenezi upya na kama itasihi tafsiri hii inayosema kwamba mfumo wa mishipa ndio nukta dhaifu katika mwili wa mwanadamu inawezekana tukadai kwamba mwili wowote usio na mfumo wa mishipa ni lazima uishi umri mrefu zaidi kuliko miili yenye mishipa, lakini ushahidi wa kielimu hautuungi mkono, hakika mfumo huu haupatikani katika miili, na baadhi yake inaishi kwa muda mrefu, lakini mti wa ngano ambaو hauna mfumo huu wa mishipa hauishi zaidi ya mwaka mmoja. Na sababu ya tafsri hii vilevile itatulazimu kusema kuwa hakika wanyama ambaو wanahesabiwa kuwa ni kizazi cha juu na ambacho kina mfumo wa mishipa ni kamilifu zaidi na ni mzuri zaidi, ni lazima waishi muda mrefu zaidi kuliko ambacho ni kizazi duni zaidi na chenye mfumo dhaifu zaidi, lakini ukweli hautuungi mkono katika hili pia, hakika kobe, mamba na samaki (Batiki) ana umri mrefu zaidi kuliko mnyama yoyote mwingine. Na wote ni katika aina ya pili wenye kizazi duni na mfumo dhaifu zaidi.”³⁶

Na maadamu katika mwili wa mwanadamu kuna uwezekano wa kubakia milele na hakuna humo uwezekano wa kimsingi wa mauti, na maadamu mwanadamu ni wa milele katika upande wa kinadharia na kielimu, ni kwa nini mwanadamu mzima afe ambaye hajapatwa na sababu yoyote ya nje inayomsababishia mauti na kumalizika?

Hakika jawabu pekee na la kweli ni kwamba mauti yanakuja kwa maamuzi ya Mwenyezi Mungu muumba wa mwanadamu na ambaye anampangia mwanadamu kifo chake na kuishi kwake katika maishi, na Mwenyezi Mungu hatochelewesha nafsi inapofika ajali yake.³⁷

³⁶ Al- Islaamu Yatahadaa, Uk. 80.

³⁷ Suratul- Munafiquna: 11.

Na mas'ala ya mauti yalipokuwa yanahusiana na maamuzi ya Mwenyezi Mungu mtukufu na matakwa yake, hakika hekima yake ndio yanapanga masafa ya umri wa kila mtu kulingana na hekima na maslahi. Inaweza hekima ikahitajia kuchukua maisha ya mtu na kumaliza maisha yake ya duniani naye yuko katika wakati wa utoto au umri wa ujana. Na hekima yake [swt] inaweza kuamua kuendelea maisha ya mtu fulani miaka na miaka, kama inavyosimulia Qur'an juu ya maisha ya Nabii wa Mwenyezi Mungu Nuhu (as) inasema: "Na tulishamtuma Nuhu kwa watu wake akakaa kwao miaka elfu ila hamsini." Yaani miaka 950.³⁸

Hapa kinadhihirika kwetu kisa cha Imamu MAHDI na kwamba mbali na ugeni na kukanusha kinaafikiana pamoja na mtazamo wa kielimu na kinaungwa mkono kwa ushahidi wa kihistoria. Na hata kama nadharia haitakuwa na hoja zenyekukinaisha, na hata kama historia haitatupa mifano inayofanana, tunaweza kurejea kwenye tafsri ya hali hii (kurefuka umri wa Imam MAHDI) kwenye kanuni ya muujiza wa Mwenyezi Mungu ambayo inavunja kanuni zote za kawaida zilizozoleka na kujipa nafasi ili atumie uhuru wake katika kutekeleza hekima ya Muumba, yaani kadhia inayoambatana na hekima ya mbinguni, na hivyo kuvunjilia mbali kanuni za maisha zinazojulikana.

Na muumini hajadili ukweli huu, kwani kuhifadhiwa Ibrahimu na moto uliowaka ambao alitupiwa humo katika jiko lake, Mariam kumzaa Isa, na maji ya bahari kuganda kwa ajili ya Musa ni mambo yaliyotajwa kwa mkazo na vitabu vy'a mbinguni na kuthibitisha kutokea wake ijapokuwa yanagongana na misingi ya kanuni zilizothabiti za kawaida.

---

³⁸ Suratul- Ankabuti: 14.

Hadi lini?

Mwanadamu kila anapochapwa na viboko vya dhulma na kuchoshwa na zama za ujeuri na dhulma na uovu, na kuporwa utu wake na mazingira ya ufisadi na upotovu, yakachoka macho yake na shingo yake ikarefuka kwa kumsubiria Imamu Mwokozi, Mtawala na kiongozi wa zama hizi, hukimbilia kwa Mwenyezi Mungu na humwelekea kwa nafsi yake yote na kuvuta pumzi za kutaka msaada, na kupeleka kwake malalamiko yake na kilio cha machungu, na kutaka kuharakisha kudhihirini kwa Imamu anayesubiriwa.

Na muumini kila anaposhuhudia mandhari ya ukafiri na unafiki na kuona kushikamana kwa mifumo ya dhulma katika kukandamiza misingi ya Uislamu na ubinadamu, huku akikerwa na muamala wa ukandamizaji na ugaidi ambao muumini mwenye ikhilasi anaishi nao katika utawala potovu. Kila yanapotokea hayo anakimbilia kwa Mwenyezi Mungu na kumuomba na kumtaka kufanya haraka kudhihirisha tumaini la ubinadamu na Imamu wa haki kiongozi wa zama hizi.

Wakati mwingine vilio vinakuwa ni vya kuomba msaada kwa njia ya dua ambayo muumini anamwelekea Mola wake mtukufu ili atimize ahadi yake kwa kudhihirisha dini ya haki na uadilifu na kutokea kwa Imamu wa zama hizi:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقْدَ نَبَيِّنَا صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ
 وَآلِهِ، وَغَيْبَةِ وَلِيِّنَا، وَكَثْرَةِ عَدُوِّنَا، وَقَلْةِ عَدَدِنَا،
 وَشِدَّةِ الْفِتْنَ بَنَا، وَتَظَاهِرَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا، فَصَلِّ
 عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَعِنَا عَلَى ذَلِكَ بِفَتْحِ مِنْكَ

تَعْجِلُهُ، وَبَصْرٌ تَكْشِفُهُ، وَنَصْرٌ تُعِزُّهُ، وَسُلْطَانٌ
حَقٌّ تُظْهِرُهُ، وَرَحْمَةٌ مِنْكَ تَجلِّلُهَا، وَعَافِيَةٌ مِنْكَ
تُلْبِسُهَا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

“Ewe Mwenyezi Mungu hakika sisi tunashitakia kwako kuondoka kwa Nabii wetu (saww), kughibu kwa Imamu wetu, wingi wa maadui zetu, uchache wetu, balaa ya fitina kwetu, kuelemewa na zama, hivyo msalie Muhammad na kizazi cha Muhammad na tusaidie hilo kwa ushindi wa haraka utokao kwako, na tuondolee madhara na kwa kutupa nguvu na ushindi, kwa kudhihirisha utawala wa haki, na kwa rehema utakayotumiminia na utupe afya itokayo kwako kwa rehema zako ewe Mwingi wa kurehemu kuliko wote wenyewe kurehemu.”³⁹

Na katika dua nyingine humo yanachanganyika masikitiko ya hali na matumaini ya mustakabali wenyewe kuchomoza na kumuomba Mwenyezi Mungu kumweleza Imamu anayesubiriwa moja kwa moja:

هَلْ إِلَيْكَ يَا بْنَ أَحْمَدَ سَبِيلٌ فَتَلْقَى، هَلْ يَتَّصِلُ
بِيَوْمُنَا مِنْكَ بَعْدَ فَنَحْظَى، مَتَى نَرُدُّ مَنَاهَلَكَ الرَّوِيَّةَ
فَنَرَوْى، مَتَى نَنْتَقِعُ مِنْ عَذْبِ مَائِكَ فَقَدْ طَالَ
الصَّدَى، مَتَى نُغَادِيكَ وَنُرَاوِحُكَ فَنُقْرَّ عَيْنًا ، مَتَى
تَرَانَا وَنَرَاكَ وَقَدْ نَشَرْتَ لِوَاءَ النَّصْرِ تُرِى، أَتَرَانَا
نَحْفُ بِكَ وَأَنْتَ تَأْمُ المَلَأُ وَقَدْ مَلَأْتَ الْأَرْضَ

39 Dual- Iftitah.

عَدْلًا وَأَذَقْتَ أَعْدَاءَكَ هَوَانًا وَعَقَابًا، وَأَبْرَزْتَ الْعُتَةَ
وَجَحَدَةَ الْحِقْقَةِ، وَقَطَعْتَ دَابِرَ الْمُتَكَبِّرِينَ، وَاجْتَثَثْتَ
أَصْوَلَ الظَّالِمِينَ، وَنَحْنُ نَقُولُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ كَشَافُ الْكُرَبَةِ وَالْبَلْوَى،
وَإِلَيْكَ أَسْتَعْدِى فَعِنْدَكَ الْعَدُوِّي، وَإِنْتَ رَبُّ الْآخِرَةِ
وَالْدُّنْيَا (الْأُولَى)، فَاغْتِ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغْيَثِينَ
عَبْدَكَ الْمُبْتَدِىءِ، وَأَرِهِ سَيِّدَهِ يَا شَدِيدَ الْقُوَى، وَأَزْلَى
عَنْهُ بِهِ الْأَسْى وَالْجَوَى، وَبَرَّدَ غَلِيلَهُ يَا مَنْ عَلَى
الْعَرْشِ اسْتَوَى، وَمَنْ إِلَيْهِ الرُّجْعَى وَالْمُنْتَهَى،
اللَّهُمَّ وَنَحْنُ عَبْدُكَ التَّائِقُونَ (الشَّائِقُونَ) إِلَيْكَ
وَلِيَّكَ الْمُذَكَّرُ بِكَ وَبَنِيَّكَ، خَلَقْتَهُ لَنَا عَصْمَةً
وَمَلَادًا، وَأَقْمَتَهُ لَنَا قَوَامًا وَمَعَاذًا، وَجَعَلْتَهُ
لِلْمُؤْمِنِينَ مِنَا إِمَامًا، فَبَلَّغْهُ مِنَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا،

“Je, ewe Mtoto wa Ahmad kuna njia ya kukutana na wewe? Je, siku yetu itakutana na siku yako kesho na kubahatika kuonana? Lini tutafikia hodhi yako na kukata kiu? Lini tutaburudika kwa maji yako matamu kwani kiu imechukua muda mrefu? Lini tutakufikia na kukuona na macho yetu kupata utulivu? Lini utatuona na kukuona na ilihali umeshapeperusha bendera ya ushindi?

Unadhani tutakufikia na wewe unaongoza umma na ilhali umeshaijaza ardhi uadilifu na kuwaonjesha maadui udhalili

na adhabu, na umeshawauwa waovu na walahidi wapinga haki na umeshakata kiburi cha wakaidi na umeshang'oa mizizi ya madhalimu, na sisi tunasema shukrani ni za Mwenyezi Mungu Mola mlezi wa viumbe.

Ewe Mwenyezi Mungu wewe ndio mwenye kutatua matatizo na balaa, na kwako nataka msaada na kwako ndio kuna msaada, Wewe ni Mola wa akhera na dunia, nisaidie ewe mwenye kusadia waja wako waliopatwa na balaa, na muonyeshe bwana kiongozi wake ewe Mwenye nguvu mno, na muondolee huzuni na masikitiko, na pooza kiu yake ewe mwenye mamlaka na utawala, na ambaye kwake ndio marejeo na hatima.

Ewe Mwenyezi na sisi ni waja wako tuna shaku ya kukutana na walii wako mwenye kutukumbusha wewe na Nabii wako, ambaye umemuumba kwa ajili yetu awe ndio kinga na kimbilio, na umemfanya msimamizi na ngome na umemfanya kiongozi wa waumini, basi mfikishie salamu na maamkizi yetu.”⁴⁰

Na mara nyingine zinabubujika hisia za uchungu katika moyo wa waumini katika mifereji ya mashairi ya hamasa yenyé kuathiri, ambayo yanamimina shaku na hamu ya kudhihiri dola adilifu ya amani ambayo Mwenyezi Mungu atalipiza kisasi humo kwa madikteta wa ardhini na waovu wa kihistoria na kuwafadhilisha kwayo waliodhoofishwa na walionyimwa haki na waumini na huyu ni mmoja wao anasema:

وِرْدٌ هَنْيٌ وَلَا عِيشُ لَنَارِ غَدٍ
يَا ابْنَ الزَّكِيِّ لِلَّيلِ الْأَنْتَظَارِ غَدٍ
يَكَادُ يَأْتِي عَلَى إِنْسَانِهَا الرَّمَدُ

يَا صَاحِبَ الْعَصْرِ أَدْرِكَنَا فَلِيسَ لَنَا
طَالَتْ عَلَيْنَا لِيَالِي الْأَنْتَظَارِ فَهُلْ
فَاكِحْ بَطْلَعْتَكَ الْغَرَّا لَنَا مُقَلَّاً

40 Duaun-Nudbah.

ها نحن مرمى لنبل النائبات و هل
يغنى اصطبار وهي من درعه الجادُ
كم ذا يؤلفُ شمل الظالمين لكم
و شملكم بيدي أعدائكم بدد
فانهض فدتك بقایا أنفس ظفرت
بها النواب لما خانها الج

“Ewe Imam wa zama hizi tudiriki kwani sisi hatuna maji mazuri ya kunywa wala hatuna chakula kizuri, mikesha ya kusubiri imekuwa mirefu, je ewe mtoto wa mtukufu je, usiku wa kungojea ni kesho? Tuburudishe kwa kutokea kwako kuzuri tukuone, wanadamu wanakaribia kushikwa na upofu, sisi ni walengwa wa mishale ya balaa, na je inatosheleza kusubiri, nayo ndio ngao imara, mara ngapi litazoeleka jambo la madhalimu kwenu, jambo lenu liko katika mikono ya maadui limekandamizwa, amka nafsi zilizobakia ziwe fidia kwako, hakika matatizo yamezishinda pindi ngozi zilipozifanyia hiyana.”⁴¹

Na huyu ni mwingine anaomba msaada kwa Imamu Mahdi na kumhimiza atoke kwa jina la uadilifu, dini na uanadamu kwani ameumia sana katika moyo wake wananchi kutawaliwa katika maisha yao na kundi la walevi ambao wamepora uhuru wa raia wao na utukufu wao:

يا صاحب العصر اترضى رحى

عصارة الخمر علينا تداره

المسلم الحق لا يقتل والصغار

قد ذهب العدل وركن الهدى

41 Ya Saydi Ridhaa al- Hindiy .

قد هـ والجور على الدين جار

انصر رعاك الله من ناصر

رعيـة ضاقت عليها القفار

فهـاـك قلـبـها قلـوبـ الـورـىـ

أذـابـها الـوـجـدـ منـ الـانتـظـارـ

مـتـىـ تـسـلـ الـبـيـضـ مـنـ غـمـدـهـاـ

وـتـشـرـعـ السـمـرـ وـتـحـمـيـ الدـمـارـ

Ewe Imamu wa zama hizi je, unaridhia utawala wa wakamua pombe dhidi yetu, unapokezana, umeondoka uadilifu na imevunjwa nguzo ya uongofu, ujeuri katika dini unatendeka, saidia Mwenyezi Mungu akupe ulinzi kwa nusura, raia wamebanwa na ufakiri huu hapa moyo wake, moyo wa uchamungu umeyeyushwa na adha, kutokana na kusubiria, lini utachomoa upanga katika ala yake na kuanza mapambano na kukesha kwa kuhami kwa ushujaa?⁴²

Na mara nyingi: Mwanadamu anaeleza kubanwa kwake na hali ya madikteta na uovu, na kunyimwa maisha mazuri na amani, kwa kuijiliza kwake sababu ya kuchelewa kudhihiri kwa Imamu MAHDI hadi mwisho wa zama? Kwa nini hajatokea hadi sasa? Je hayatoshi uliyoishi nayo uanadamu kutokana na matatizo na machungu katika historia? Je haujawadia wakati wa kuweka kikomo cha mateso ya mwanadamu huyu?

⁴² Ya Sayid Swalehe Al-Hillyi.

Tutajaribu kujibu maswali haya yenyekutatiza yanayotokana na dhamira ya mwanadamu na mateso yake.

1

Hakika Mwenyezi Mungu ameumba maisha ili yawe ni uwanja wa majaribio na chumba cha mtihani kwa mwanadamu kwa njia ya mgonjano wa vita na mapambano baina ya kheri na shari, baina ya haki na batili, anasema Mwenyezi Mungu mtukufu:

تَبَرَّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ
وَالْحَيَاةَ لِيَتُلَوُّكُمْ أَيْكُمْ أَحَسَنُ عَمَلاً وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

“Amekuwa na baraka ambaye Mkononi Mwake umo Ufalme wote; na Yeye ni Muweza juu ya kila kitu. Ambaye ameumba mauti na uhai ili awajaribu ni nani mionganini mwenu mwenye vitendo vizuri zaidi. Na Yeye ni Mwenye nguvu, Mwingi wa maghufira.”

(Surat Mulki: 1 -2).

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَنَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهُ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١﴾ إِنَّا
هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٢﴾

“Hakika tumemuumba mtu kutokana na tone la manii lililochanganyika, tumfanyie mtihani. Tukamfanya ni mwenye kusikia, mwenye kuona. Hakika tumemwongoza njia, ama awe ni mwenye kushukuru, au mwenye kukufuru.”

(Surat Insan: 2 – 3).

كُلُّ نَفْسٍ ذَآيِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَأَخْيَرُ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

“Kila nafsi itaonja mauti. Na tutawajaribu kwa mtihani wa shari na kheri na Kwetu mtarejeshwa.” (Surat Anbiyai: 35).

Na maadamu maisha ni nyumba ya mtihani na balaa, na ni uwanja wa vita na mapambano, basi Mwenyezi Mungu ameshampa mwanadamu uhuru kamili katika kuchagua medani ambayo atapigana katika njia yake katika uwanja wa maisha. Na mbingu imetosheka na kazi ya kumwelekeza mwanadamu na kumwelimisha uhalisia wa medani mbili pana katika maisha, na kumlingania mwanadamu kujiunga na medani ya haki na kupambana na medani ya batili na jeshi la shetani. Na vita vikali vikatokea baina ya walinganiaji wa kheri na watetezi wa shari katika maisha tangu utoto wa mwanadamu na mwanzo wa kuwepo kwake na bado mapambano hayo yangali yanaendelea, yanapita katika kila kizazi mionganoni mwa vizazi vyta binadamu na kupembua makundi na kubainisha mielekeo ya watu na kuainisha walinganiaji wa haki na wafuasi wa batili.

Na Mwenyezi Mungu mtukufu ameshataka iwe ni vita ya milele inayoandamana na mwendelezo wa mwanadamu katika maisha ili Mwenyezi ampambanue muovu na mwema,⁴³ ili Mwenyezi Mungu awabainishe wakweli na ili awabainishe waongo⁴⁴ katika vizazi vyote na kila zama.

Na ameshadhihirisha vita hii ya daima kwa kuangukia wengi kati ya watu katika hali za batili na utelezi wa shari, na kuthibiti kundi dogo la waumini wachache walio madhubuti katika sehemu za kheri. Na wakanga’ng’ania katika misimamo ya haki, na kwa sababu

⁴³ Suratul- Anfaal: 37.

⁴⁴ Suratul- Ankabut: 3.

hiyo katika nyakati nyingi za kihistoria aghalabu ulipatikana ushindi dhidi ya medani ya batili na watetezi wa shari.

Na Mwenyezi Mungu ameshaahidi kuwa batili itashindwa vibaya sana, atailipizia kisasi haki na wafuasi wake kutokana na batili na wafuasi wake, na hiyo ni katika vita vikali ambayo baada yake haitobaki tena athari ya batili.

Lakini je, inasihi kuiwekea wakati vita hiyo katika maisha yake na katikati ya njia yake?

Hapana, kwa sababu hiyo itamaanisha kumaliza vita na mapambano na kusimama fursa ya mtihani na balaa, wakati litapotanda giza la dhulma, ujeuri na ukafiri katika ulmwengu na kuchomoza jua la uongofu na kheri katika maisha, wakati anapoondoka dhalimu kwa kushindwa na kutopata makazi katika ardhi ambayo Mwenyezi Mungu ataijaza usawa na uadilifu. Hivyo ni lazima vita hiyo kali na ya kumaliza dhulma iahirishwe hadi mwisho wa maisha na mwisho wa dunia, wakati kitapokaribia Kiyama.

Na matakwa ya Mwenyezi Mungu yameshamchagua Imamu MAHDI ili awe kiongozi wa vita hiyo ya kutokomeza dhulma na awe ni shujaa wa vita hiyo ya mwisho katika medani ya mapambano baina ya haki na batili. Hivyo ilikuwa ni lazima kuchelewe kudhihiri kwake hadi mwisho wa dunia ili kutoa fursa kwa mwanadamu afanye mtihani wake katika mazingira ya kawaida na kwa uhuru wake kamilifu. Na kwa hivyo hadithi nyingi za Kiislamu ambazo zinazungumzia juu ya kudhihiri kwake (as) zinatia mkazo kwamba hakika kudhihiri kwake haiwi isipokuwa katika mwisho wa zama, na siku za mwisho wa dunia, na karibu na kusimama Kiyama kama ilivyo kauli yake (saww): “Furahieni hakika atakuja katika zama za mwisho wakati wa matatizo na matetemeko, Mwenyezi Mungu ataijaza ardhi uadilifu na usawa.”⁴⁵

⁴⁵ Al- Imam al- Mahdiy, Uk. 104.

“Na lau haitobakia katika umri wa dunia isipokuwa siku moja basi Mwenyezi Mungu angeirefusha siku hiyo hadi atawale mtu kutoka katika Ahlulbait wangu.”⁴⁶

“Kiyama hakitosimama hadi atawale mtu kutoka katika Ahlulbait, ataijaza ardhi uadilifu kama ilijojazwa ujeuri kabla yake.”⁴⁷

2

Tatizo la msingi katika historia ya mwanadamu ni tatizo la kuleta mfumo bora katika maisha ya kijamii, hivyo wanadamu hakika waliwuwanakabiliwa na uadui wa wao kwa wao, kwa kugongana maslahi na kugongana kwa haki, na kupoteza mipaka baina ya watu wa jamii ya kibinadamu. Lakini je, mwanadamu anaweza kuiletea nafsi yake mfumo mwema katika maisha, na ambao unadhamini kwa kila mtu haki zake na kuhami maslahi yake na kumuwekea mipaka yake?

Hali ya mwanadamu imeshabitisha kwa uzoefu wake mwingi wa kihistoria kushindwa kwa mwanadamu kuleta mfumo wa kijamii ulio bora zaidi katika maisha yake. Na hiyo ni kutokana na ufinyu wa maarifa ya mwanadamu na nguvu ya ubinafsi na matamanio yake na kutofautiana ufahamu wake na viwango vyake, hata hivyo mbingu haijamwacha mwanadamu apotee katika jangwa la ujahili na giza, bali imembebesha jukumu na imempa kazi na ikamwandalia mfumo bora unaompatia furaha na kutatua kila mambo yake na matatizo yake kwa njia bora zaidi na namna bora zaidi. Isipokuwa ni kwamba mwanadamu ameshapotezwa na ghururi na amehadaika na ushawishi wa matamanio, hivyo hakunyenyekeea kwa ajili ya ujumbe wa mbinguni na mfumo ulio bora ambao umewekwa kwa

⁴⁶ Al- Imam al- Mahdiy: 69.

⁴⁷ Rejea iliyotangulia: 106.

ajili ya maisha yake, na akawa anatafuta kulia na kushoto na kutafuta Mashariki na Magharibi na kujaribu kwa mawazo yanayotokana na ghururi yake na matamanio yake kuiletea nafsi yake mbadala mwingine utakaomtosheleza badala ya ujumbe wa mbinguni kwa njia bora zaidi.

Pamoja na mateso ambayo yameandama uzoefu wake mgumu na nyongeza iliyoletwa na uzoefu wake wenye kufeli isipokuwa bado angali amezama katika upotovu wake amenga'ang'ania hadaa yake na uasi wake, akidhani kwamba anaweza kupata mfumo bora zaidi wa maisha ya kijamii mbali na mafunzo ya mbinguni na ujumbe wake.

Na ni lazima Mwenyezi Mungu ampe mwanadamu fursa kamili ili ajaribu uzoefu wake wote katika nyanja hizi na ajaribu fikra zake na mawazo yake yote. Hadi mwanadamu afikie njiapanda na ajisalimishe kwa kukata tamaa, na akose matumaini na akiri kushindwa na kufeli kwa nafsi yake, wakati huo tayari mazingira yatakuwa yameandalila ya kudhihiri sharia ya Kiislamu na kutekeleza ujumbe wa mbinguni na hiyo ni chini ya kiongozi anayesubiriwa.

Kwa sababu hizi ilikuwa ni jambo la kawaida kucheleta kutokea Imam MAHDI ili mwanadamu anufaika na yote yaliyopo katika mawazo yake mionganoni mwa fikra, itikadi, mifumo na kanuni.

حَتَّىٰ إِذَا صَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ وَصَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُونُهُمْ
أَن لَا مَلْجَأً مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَوَّابُ

آلِرَّحِيمُ

“Mpaka ardhi ikawa finyu juu yao pamoja na upana wake; na nafsi zao zikadhikika juu yao, na wakayakinisha kuwa hakuna kwa kum-kimbia Mwenyezi Mungu isipokuwa Kwake. Kisha akawakubalia

toba ili wapate kutubu. Hakika Mwenyezi Mungu ndiye Mwingi wa kukubali toba Mwenye kurehemu.” (Surat Tawbah: 118).

Wakati huo atatokea Imamu MAHADI kiongozi ili auneemeshe uanadamu kwa kutekeleza sharia ya Mwenyezi Mungu na kutekeleza ujumbe wake.

Na kwa jambo hili Imamu as-Sadiq (as) anaashiria katika kauli: “Jambo hili halitakuwa - yaani dola ya MAHDI – hadi pale kila aina ya watu itakapokuwa imeshawatawala wengine, ili asije akasema msemaji: Hakika kama sisi tungetawala basi tungefanya uadilifu. Kisha atatawala al-Qaimu kwa haki na uadilifu.”⁴⁸

Na katika hadithi nyingine anasema (as): “Hakika dola yetu ndio dola ya mwisho, na haitobaki dola kwa Ahlulbait isipokuwa baada ya dola hiyo kutawaliwa kabla yetu, ili wasije wakasema watakapoona sera yetu: Kama sisi tungetawala tungeongoza na tungekuwa na sera kama ya hawa.”⁴⁹

3

Ni kazi gani inamsubiria Imamu MAHDI wakati wa kudhihiri kwake? Hakika ni kazi kubwa historia ya mwanadamu haikuweza kuibeba na haijailewa katika mwendelezo wake na upana wake na haijatekelezwa katika historia ya mwanadamu. Hakika kusimamisha dola ya kiulmwengu inayotiiwa na watu wote na jamii zote, ambapo wanadamu wote watakuwa ni raia wa kiongozi mmoja na chini ya serikali kuu moja, na ulimwengu kutawaliwa na mfumo mmoja nao ni mfumo wa Kiislamu.

Anasema Imamu as-Sadiq (as) naye anazungumzia juu ya dola ya kiulmwengu ya Imamu anayesubiriwa. “Atakaposimama al-

⁴⁸ Tarikhul- Ghaibatul- Kubra, Uk. 389.

⁴⁹ Rejea iliyotangulia.

Qaimu haitobakia ardhi isipokuwa kutanadiwa humo, *Ash hadu an laa ilaaha illa llahu wa anna Muhammadan Rasulullahi.*⁵⁰

Na kutoka kwa Abu Ja'far al-Baqir (as) amesema: "MAHDI na wafuasi wake Mwenyezi Mungu atawatalisha Mashariki na Magharibi yake, na kudhihirisha dini, na Mwenyezi Mungu mtukufu atafisha kupitia kwake na kwa wafuasi wake bidaa na batili kama majahili walivyofisha haki hadi isionekane athari ya dhulma."⁵¹

Na zimeshatangulia kwetu baadhi ya Hadithi ambazo zinatia mkazo kwamba ataijaza ardhi yote usawa na uadilifu. Lakini namna gani kiongozi mmoja ataweza kubeba jukumu la kuchunga sehemu zote za ulimwengu na wananchi wake, jamii zake na watu wake? Je serikali moja inaweza kutekeleza mahitaji na haja za watu wote wa ulimwengu? Na namna gani inawezekana kutekeleza sharia moja katika ulimwengu wenye watu mbalimbali, mila na matatizo mbalimbali?

Ni sahihi kwamba ulimwengu kutii na kujisalimisha kwake kutafanya kazi yake kuwa nyepesi lakini kuna matatizo ya kawaida ni wajibu tuyapigie hesabu katika fikra zake kwa mustakabali huo mzuri, kati yake ni lugha na masafa, wingi wa mahitaji ya maisha, ugumu wa watu wote kuwasiliana na kiongozi mmoja na ugumu wa mambo ya maisha. Baadhi wanaweza kutupia jukumu hilo kwenye muujiza, kwani Imamu anaungwa mkono na Mwenyezi Mungu na anaweza kusaidiwa na muujiza ili kutatua matatizo hayo! Lakini wakati huo dola itakuwa inatawaliwa na ghaibu na kuendeshwa na muujiza ilihali ni kwamba ghaibu haiingilii katika mambo ya maisha isipokuwa kupitia kanuni na desturi za kawaida ila katika baadhi ya hali chache na nadra kiasi kwamba kunatokea kuingilia moja kwa moja na kuwa ni muujiza. Ama muujiza kugeuka na kuwa

⁵⁰ Fiy Intidharul- Imam, Uk. 66.

⁵¹ Muntakhabul- Athar, Uk. 47.

kanuni inayotawala ulimwengu wote, hii ni kinyume na taratibu za Mwenyezi Mungu ambapo hutopata katika taratibu hizo mabadiliko wala hutopata mageuzi.

Hivyo ni wajibu kuitakidi kwamba dola itaendeshwa na kutawaliwa kwa muundo wa makao makuu na kwa njia ya kawaida – na sio kwa njia ya muujiza – kutoka kwa Imam MAHDI. Na ikiwa hivyo ndivyo ni wajibu kutimie njia zote za lazima ambazo zinaiwezesha serikali moja kuendesha ulimwengu wote. Na nususi za Kiislamu ambazo zipo baina yetu zinadokeza kutimia kwa njia hizi katika zama ya Imam MAHDI na ambapo ugumu wote utakuwa mwepesi, na utajiri wa ulimwengu utafunguka na kumiminika wote, na masafa yatakuwa karibu na kumalizika matatizo ya mawasiliano, na mawasilano na Imam au na kiongozi ye yote katika serikali ni jambo linalowezekana ikiwa zitaenea njia zinazorahisisha mawasiliano.

Imamu Musa bin Ja'far (as) anasema: “Imamu wa kumi na mbili miongoni mwetu, Mwenyezi Mungu atamsahilishia kila gumu na atamrahisishia kila gumu, na kumdhihirisha utajiri wa ardhi, na kumkaribishia kila kilicho mbali.”⁵²

Na kutoka kwa Imam Hasan bin Ali bin Abi Twalibu (as) kutoka kwa baba yake: “Mwenyezi Mungu atamtuma mtu katika akhiri zamani wakati wa matatizo, na ujahili wa watu, Mwenyezi Mungu atampa nguvu kwa malaika na kulinda wafuasi wake na atamnusuru kwa aya zake Na kumdhihirisha kwa watu wa ardhi hadi wataamini kwa kutii au kwa kuchukia, ataijaza ardhi uadilifu na usawa, nuru na hoja, zitamwamini nchi zote kwa mapana na marefu hadi hatobaki kafiri isipokuwa ataamini na wala muovu isipokuwa atakuwa mwema, wanyama watakuwa wapole katika utawala wake na ardhi itatoa mazao yake na mbingu itateremsha baraka zake na kudhihirisha utajiri wake.”⁵³

⁵² Muntakhabul- Athari, Uk. 239.

⁵³ Rejea iliyotangulia, Uk. 487.

Na kutoka kwa Imamu Ridhaa (as): “Ni yeye ambaye ardhi itakunjwa kwa ajili yake.”⁵⁴

Ama Imamu as-Sadiq (as) anasema: “Hakika Qaimu wetu atakapotokea Mwenyezi Mungu atawezesha masikio na macho ya wafuasi wetu uwezo wa kusikia na kuona hadi hakutakuwepo baina yao na baina ya Qaim masafa, atawasemesha na watamsikia na kumuona sehemu alipo.”⁵⁵

Pia amesema: “Hakika muumini katika zama ya al- Qaim atakuwa Mashariki na kumuona ndugu yake ambaye yuko Magharibi, na vivyo hivyo aliyeko Magharibi atamuona ndugu yake ambaye yuko Mashariki.”⁵⁶

Hakika mazingira haya yatasaidia katika kufaulu kazi ya Imamu MAHDI, na yote hayatotegemea muujiza, na utekelezaji wake utakuwa kwa njia ya kawaida, hivyo ni lazima iwe kwa ujuzi na chumo la binadamu ambalo linamuwezesha mwanadamu kuandaa nyenzo hizo.

Na sisi tunashuhudia kuenea kwa baadhi ya nyenzo ambazo baadhi ya hadithi zimeziashiria, kama vile kufupisha masafa ambayo yameelezwa kuwa ‘Atamkaribishia kila kilicho mbali au ataikunja ardhi kwake.’ Na vile vile tatizo la mawasiliano hivi sasa sio gumu na kwa mafanikio ya kielimu yenye kustajaabisha inawezekana kiongozi kuzungumza na kusikilizwa na raia wake katika pande zote za dunia, kama ambavyo imekuwa ni kawaida watu wa Mashariki kusikia sauti za watu wa Magharibi, na kinyume chake, na pengine uvumbuzi na ugunduzi mwengine utavumbuliwa na akili ya mwanadamu katika mustakabali wa historia na kuwa ni msaada na kuunga mkono serikali moja ya Imamu, kiongozi wa ulimwengu

⁵⁴ Rejea iliyotangulia, Uk. 220.

⁵⁵ Rejea iliyotangulia, Uk. 483.

⁵⁶ Rejea iliyotangulia, Uk. 483.

wote. Hapa ni haki kudhania kwamba kati ya sababu za kuchelewa kutokea Imamu MAHDI ni kusubiria maandalizi ya mazingira na hali ya kimada na nyenzo za kijamii ili Imamu aweze katika wakati huo kufanya kazi yake na kutekeleza jukumu lake kubwa kwa namna bora zaidi kwa kusaidiwa na mafanikio ya elimu ya kisasa na mafanikio makubwa ya kibinadamu.

KATIKA KUSUBIRIA

Sisi hivi sasa tunaishi katika zama ya ghaiba, ambapo hekima ya Mwenyezi Mungu imetaka Imamu kiongozi kufichikana kwetu na kuchelewa kutokea kwake. Lakini je ghaiba ya Imamu inamaanisha kufanya mkataba wa maridhiano baina ya haki na batili, na kudumaza mapambano na kusimamisha kabisa mapigano katika medani ya vita baina yao?

Je, batili imeshamaliza harakati zake na haki imeacha kazi yake katika kipindi hiki kirefu? Ama ni kwamba mapambano bado yangali yanaendelea baina ya kambi mbili haki na batili?

Hakuna yejote anayeweza kudai kusimama kwa mapambano, batili bado ingali inaendeleza uadui wake, na kupanua wigo wa kazi yake, na kuboresha mbinu zake.

Je, inajuzu haki kusimama mbele yake ikiwa imekunja mikono bila ya harakati huku ikiangalia kuporomoka sehemu zake na kuvunjwa nguvu zake na uwezo wake?

Na ikiwa mapambano baina ya haki na batili yanatimia kuititia wafuasi wa kila upande, hakika ni juu yetu tuulizane kwa namna ifuatayo:

Je, wafuasi wa batili wamesimama bila ya kuitetea batili yao na kuisambaza na kuongeza utawala wake na nguvu zake? Au wao wako katika kazi daima wanaendelea kupambana dhidi ya haki na kudhihirisha batili katika nyanja zote na katika viwango vyote?

Na ikiwa watu wa batili wanashughulika katika kuitumikia batili yao na kufanya kazi kwa ajili yao, je, inasihi kwa watu wa haki kutangaza kusimama na kumaliza vita kwa upande mmoja, na

kupokea mikuki ya batili na mapigo yake na kutulizana na kunyamazia uadui wake hadi atakapodhiiri kiongozi anayesubiriwa?

Haiwezekani abadani kuwa hii ndio maana ya kusubiria, wala kuwa hii ndio kazi ya waumini katika zama ya ghaiba!

Misingi ya Uislamu ambayo inaamuru kulingania kwa Mwenyezi Mungu na kuwajibisha kuamrisha mema na kukataza maovu, na kuhimiza kuwaongoa watu, na kuusiana katika haki na kusubiri. Misingi hii ni misingi ya kawaida na ya jumla inaendelea katika kila zama na inalazimu kwa kila kizazi. Na ghaiba ya Imam MAHDI (as) haina maana ya kufuta misingi hii wala kusimamisha kazi yake.

Anasema Allammah al-Mudhafar: “Na mionganini mwa mambo ambayo inapasa kuyakumbuka katika maudhui haya na kuzikumbusha nafsi zetu kwayo, ni kwamba maana ya kumsubiria huyu mrekebishaji mwokozi (MAHDI) sio Waislamu kusimama wakiwa wamekunja mikono mbele ya yale yanayohusiana na haki ya dini yao, na katika ambayo ni wajibu juu yao kutetea, kupigana jihadi katika njia yake, kufanya kazi hukumu zake, kuamrisha mema na kukataza maovu, bali mwislamu daima anawajibika kufanya kazi yaliyoteremshwa mionganini mwa hukumu za kisharia na ni wajibu kwake kufanya jitihada kuzijua kwa usahihi wake na kwa njia inayofikisha kwenye ukweli. Na ni wajibu juu yake kuamrisha mema na kukataza maovu kadiri atakavyoweza katika hayo na uwezo wake utakapofikia, kwani ‘Nyote ni wachungaji na kila mmoja ni mwenye kuulizwa juu uchungaji wake.’ Hivyo haijuzu kwake kuchelewa katika wajibu wake kwa sababu ya kumsubiria mrekebishaji MAHDI aliyebashiriwa na muongozaji anayengojewa, hakika kumnganje na kumsubiria hakuondoi wajibu wake wala hakuahirishi kazi yake na wala kusiwafanye watu waende ovyo kama wanyama.”⁵⁷

⁵⁷ Sheikh Muhammad Ridhaa al- Mudhafar katika Aqaidul- Imamiyah.

Nini wajibu wetu katika zama ya ghaiba na katika kumsubiria Imamu kiongozi?

1. Tuzifanye nafsi zetu kuwa ni shakhisiya za Kiislamu zenyet ulewa, katika kiwango cha kukabiliana na changamoto zinazotukabili na hiyo ni kwa kuzatiti ulewa wa itikadi na kushikamana na nyendo sahihi za Uislamu.

Na tunapojuu nguvu ya changamoto za kifikra za kimaada za kisasa na ukali wa vishashawishi na vivutio vilivyoenea, ndipo tunapojuu wigo wa jukumu la mwanadamu muumini na thamani ya mshikamano wake na kulazimiana kwake na haki. Kwa hiyo riwaya zilizopokelewa kutoka kwa Maimamu viongozi (as) zinazingatia wajibu wa muumini kushikamana na imani yake na kukabiliana kwake na changamoto pinzani katika zama ya ghaiba. Zinazingatia hiyo ni jihadi na mapambano ambayo si chini na duni kuliko jihadi ya Masahaba wa Mtukufu Mtume (saww). Imepokewa kutoka kwa Imamu Ali bin Husein (as) kuwa amesema: “Mwenye kuthibiti katika mapenzi yetu katika ghaiba ya Qaimu wetu Mwenyezi Mungu mtukufu anampa malipo ya mashahidi kati ya mashahidi wa Badri na Uhud.”

Kutoka kwa Imamu (as) amesema pia: “Mafanikio ni kwa yule mwenye kushikamana na jambo letu wakati wa Qaimu wetu na moyo wake usitetereke baada ya kuongoka.”⁵⁸

Na Imamu kiongozi MAHDI (as) ameshatia mkazo katika barua aliyoituma kwa wafuasi wake waumini kupitia kwa Sheikh Mufid (r.m) juu ya umuhimu wa kushikamana na nyendo sahihi na kutokokotwa na vishawishi na matamanio potovu. Amesema: “Kila mtu kati yenu afanye yanayomkurubisha

⁵⁸ Rejea iliyotangulia, Uk. 51.

kwenye mapenzi yetu na ajiepushe na yanayomkurubisha katika kila kinachotuchukiza na kutukasirisha.”⁵⁹

Na mwanadamu uelewa wake unapoongezeka hadi kufikia kiwango cha mapambano, na kufanya mwenendo wake kuwa ni katika kiwango cha majukumu katika mazingira haya ya vita, hakika kwa hayo ananyanyuka katika fadhila na daraja lake kuliko vizazi vyote vya waumini vilivytangulia. Kama anavyotamka hayo Imam Zainul- Abidin (as) kwa kauli yake: “Hakika watu wa zama ya ghaiba yake wenyewe kuamini juu ya uimamu wake na wenyewe kusubiria kudhihiri kwake ni bora kuliko watu wa zama zote, kwa sababu Mwenyezi Mungu mtukufu amewapa akili, fahamu na maarifa ambayo kwayo ghaiba imekuwa katika daraja ya dhahiri kwao na hilo likawafanya katika zama hiyo kuwa katika daraja la wapigana jihadi kwa upanga baina ya Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww), na hao ndio wenyewe ikhilasi hasa na walinganiaji katika dini ya Mwenyezi Mungu kwa siri na dhahiri.”⁶⁰

2. Kuiandaa nafsi na kuilea katika kujitoa muhanga, kutoa na kuperigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu.

Hakika nafsi ya mwanadamu haibadiliki ghafla wala haibadiliki kwa sekunde moja na kuwa nafsi yenye kutoa, tififi iliyo tayari kwa ajili ya jihadi na kujitoa muhanga, bali ni juu ya mwanadamu kuilea nafsi yake na kuitayarisha mapema ili afaulu katika nyakati za mtihani na katika wakati wa haja, vinginevyo atapata hasara ya nafsi yake na atapoteza fursa, na kuwa kati ya wenyewe kuangamia. Na mumini ambaye anaishi katika zama ya ghaiba mwenye kusubiria kutokea kwa Imam kiongozi na kudhihiri kwake ni lazima aiandae nafsi yake

⁵⁹ Al- Ghaibatul- Kubra, Uk. 427.

⁶⁰ Rejea iliyotangulia, Uk. 448.

kumpokea Imamu, na kujunga na kambi yake na kufanya kazi chini ya bendera yake. Na hii haiji kwa mwanadamu ikiwa hajailea nafsi yake na kuiandaa kuanzia sasa kwa ajili ya wakati unaosubiriwa kabla haijafika ile saa.

Na kwa sababu wakati wa kudhihiri haujulikani kwa mwanadamu muumini ni wajibu awe katika maandalizi na utayari daima na atarajie kutokea wakati wowote. Aliulizwa Mtukufu Mtume (saww): “Ewe Mtume wa Mwenye Mungu (saww) lini atatokea al-Qaimu katika kizazi chako? Akasema (saww): “Mfano wake ni mfano wa Kiyama hajui wakati wake isipokuwa Mwenyezi Mungu mtukufu, hakitowajia isipokuwa ghafla.”⁶¹

Na katika hadithi ya Imamu as-Sadiq (as): “Wakati huo mtatarajia faraja asubuhi na jioni.”⁶²

Na kutoka kwa Imamu MAHDI anayesubiriwa (as): “Hakika jambo letu ni la ghafla na kushtukiza.”⁶³

Lakini namna gani mwanadamu ataiandaa nafsi yake kwa ajili ya kujitoa muhanga na jihadi kwa ajili ya maandalizi ya kutokea Imamu anayesubiriwa?

- a. Kuishibisha nafsi kwa turathi za kidini zenyenye maarifa, ambazo zinamhimiza mwanadamu na kutayarisha hisia zake na mawazo yake kuhusiana na kutoa na kujitoa muhanga na kujitolea, kama vile Qur'an tukufu, Nahjul-balagha, Hadithi za Ahlulbait (as) na mafunzo yao.

Kwa - mfano – kuna dua nzuri na ni mustahabu kwa muumini kuzikariri wakati wa ghaiba kama vile dua ya al-Ahd ambayo

⁶¹ Al- Ghaibatul- Kubra, Uk. 327 – 428.

⁶² Al- Ghaibatul- Kubra, Uk. 327 – 428.

⁶³ Al- Ghaibatul- Kubra, Uk. 427 – 428.

inaimarisha katika nafsi ya mwanadamu hali ya kupenda kujitoa muhanga na kupenda kutoa na jihadi, na kwa hiyo ni mustahabu kuisoma kila siku asubuhi.

Na soma pamoja nami vipengele hivi vilivyodondolewa kutoka katika dua hii tukufu:

اللَّهُمَّ بِلَغْ مَوْلَانَا الْإِمَامَ الْهَادِيَ الْمَهْدِيَ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ
 صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ عَنْ جَمِيعِ
 الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا
 سَهْلِهَا وَ جَبَلِهَا وَ بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا ، وَ عَنِّي وَ عَنْ
 وَالَّذِي مِنَ الصَّلَواتِ زَنَةُ عَرْشِ اللَّهِ وَ مَدَادُ كَلِمَاتِهِ
 ، وَ مَا أَحْصَاهُ عِلْمُهُ وَ أَحاطَ بِهِ كِتَابُهُ ، اللَّهُمَّ إِنِّي
 أُجَدِّدُ لَهُ فِي صَبِيحةِ يَوْمِي هَذَا وَ مَا عِشْتُ مِنْ أَيَّامِي
 عَهْدًا وَ عَقْدًا وَ بَيْعَةً لَهُ فِي عُنْقِي ، لَا أَحُولُ عَنْهَا وَ
 لَا أَزُولُ أَبَدًا . اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ
 الْذَّابِيْنَ عَنْهُ وَ الْمُسَارِعِينَ إِلَيْهِ فِي قَضَاءِ حَوَائِجهِ ، وَ
 الْمُمْتَثِّلِينَ لِأُوْامِرِهِ وَ الْمَحَامِينَ عَنْهُ ، وَ السَّابِقِينَ إِلَى
 إِرَادَتِهِ وَ الْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدِيهِ . اللَّهُمَّ إِنْ حَالَ بَيْنِي
 وَ بَيْنَهُ الْمَوْتُ الَّذِي جَعَلَتْهُ عَلَى عِبَادِكَ حَتَّمًا مَقْضِيًّا

فَأَخْرُجْنِي مِنْ قَبْرِي مُؤْتَرِّراً كَفَنِي شَاهِرًا سَيِّفِي
 مُجَرَّداً قَنَاتِي مُلَبِّيًّا دَعْوَةَ الدَّاعِي فِي الْحَاضِرِ وَالْبَادِي
 . اللَّهُمَّ أَرْنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ، وَالْغُرَّةَ الْحَمِيدَةَ، وَ
 اكْحُلْ ناظِري بِنَظَرَةٍ مِنِّي إِلَيْهِ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُ وَسَهِّلْ
 مَخْرَجَهُ، وَأَوْسِعْ مَنْهَاجَهُ وَاسْلُكْ بِي مَحْجَّتَهُ، وَأَنْذِ
 امْرَهُ وَاشْدُّ أَزْرَهُ ،

“Ewe Mwenyezi Mungu mfikishie kiongozi wangu Imamu MAHDI (as) mwenye kusimamia jambo lako na baba zake wote watukufu, kutoka kwa waumini wote wanaume na wanawake, waliopo Mashariki na Magharibi, katika tambarare na milimani, nchi kavu na baharini, mfikishie kwa niaba yangu na kwa niaba ya wazazi wangu sala na salamu sawa na pambo la arshi ya Mwenyezi Mungu na wino wa maneno yake, ambayo yamehesabiwa na elimu yake na yaliyoandikwa na Kitabu chake.

Ewe Mwenyezi Mungu hakika mimi najadidisha katika asubuhi yangu hii na siku yangu hii na katika masiku nitakayoishi ahadi na mafungamano na kiapo changu cha utii kwake, sitobadili ahadi hii wala sintokengeuka kiapo hiki abadani.

Ewe Mwenyezi Mungu nijalie niwe katika wafuasi wake na wasaidizi wake wenye kujitolea kwa ajili yake na wenye kufanya haraka katika kukidhi haja zake na wenye kutii amri zake na wenye kumhami na wenye kwenda mbio katika matakwa yake na wenye kufa shahidi mbele yake.

Ewe Mwenyezi Mungu kama mauti ambayo umeyajaalia kuwa ni hatima ya lazima iliyohukumiwa kwa wako waja yatazuia

baina yangu na yake basi unitoe katika kaburi langu hali ya kuwa nimejifunga sanda yangu mwenye kuchomoa upanga wangu na mkuki wangu hali ya kuitikia wito wa mwitaji mjini au jangwani.

Ewe Mwenyezi Mungu nionyeshe kudhihiri kwake kuzuri na utukufu wenyewe kusifika na yaburudishe macho yangu kwa kumuona, na harakisha faraja yake na rahisisha kutokea kwake na upanue njia yake, niwezeshe kufuata uongofu wake, tekeleza amri yake na tia nguvu jambo lake.”⁶⁴

Na katika dua ya Iftitahi ambayo ni mustahabu kusomwa kila siku katika mikesha ya mwezi mtukufu wa Ramadhan kuna ibara ambazo zinatikisa dhamira ya muumini na hisia zake kwa hali mbaya yenye machungu ambayo anaishi nayo wakati huu ambao utawala wa haki na uadilifu umekosekana, na kumfanya awe na shauku ya kujitoa muhanga na kutoea katika njia ya Mwenyezi Mungu, kama yanavyodhahirika hayo katika kutafakari sentensi hizi:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغُبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةٍ كَرِيمَةٍ تُعِزُّ بَهَا
الإِسْلَامَ وَأَهْلَهُ، وَتَذَلُّ بَهَا النِّفَاقَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا
مِنَ الدُّعَاءِ إِلَى طَاعَتِكَ، وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَتَرْزُقْنَا
بَهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ مَا عَرَفْتَنَا مِنْ
الْحَقِّ فَحَمِّلْنَاهُ، وَمَا قَصْرْنَا عَنْهُ فَبَلَغْنَاهُ

“Ewe Mwenyezi hakika sisi tuna hamu ya kupata dola tukufu, ambayo kwayo utaupa nguvu Uislamu na watu wake, na utaudhalilisha unafiki na watu wake, na utatuwezesha humo kuwa

⁶⁴ Dua Waziyaarati cha Ayatullahi Imam Sayid Muhammad Shirazi.

katika ya walinganiaji katika utiifu wako, na viongozi wenye kuelekeza katika njia yako, na utaturuzuku humo utukufu wa dunia na akhera. Ewe Mwenyezi Mungu tuliyoyajua katika haki tuwezeshe kuyabeba na tuliyopungukiwa tukamilishie.”

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقْدَ نَبِيِّنَا صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ
وَآلِهِ، وَغَيْبَةَ وَلِيِّنَا، وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا، وَقَلَةَ عَدَدِنَا،
وَشِدَّةَ الْفِتْنَ بِنَا، وَتَظَاهِرَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا، فَصَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَعُنَا عَلَى ذَلِكَ بَفْتَحِ مِنْكَ
تُعْجِلُهُ، وَبِصُرُّ تَكْشِفُهُ، وَنَصْرِ تَعِزُّهُ وَسُلْطَانِ
حَقِّ تُظْهِرُهُ، وَرَحْمَةَ مِنْكَ تَجَلَّنَا هَا وَعَافِيَةَ مِنْكَ
تُلْبِسُنَا هَا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

“Ewe Mwenyezi Mungu hakika sisi tunashitakia kwako kuondoka kwa Nabii wetu (saww) na kughibu kwa Walii wako, wingi wa maadui zetu na uchache wa idadi yetu, na kuzidi kwa fitina kwetu, na kuelemewa kwetu na zama, hivyo msalie Muhammad na Ahali zake na utusaidie katika hilo kwa ushindi wa haraka utokao kwako, kwa kuondoa madhara na kwa nusra utakayoipa nguvu, na kwa utawala wa haki utakaoudhihirisha, na kwa rehema itokayo kwako utakayotumiminia, na afya itokayo kwako utakayotuvalisha kwa rehema yako ewe Mwenye kurehemu kushinda wote wenye kurehemu.”

اللَّهُمَّ بِرَحْمَتِكَ فِي الصَّالِحِينَ فَادْخُنَا ..... وَقَتْلًا فِي سَبِيلِكَ فَوْقُ لَنَا،

**“Ewe Mwenyezi kwa rehema zako tuingize katika watu wema.....
na utupe taufiki ya kupigana katika nji ayako.”⁶⁵**

Je, umeona namna gani dua hizi zinavyomlea muumini na kumpa shauku ya kujitoa muhanga hadi kufa shahidi katika njia ya Mwenyezi Mungu kiasi kwamba kupigania njia ya Mwenyezi Mungu inakuwa ni raghaba ambayo anamuomba Mwenyezi Mungu amwezeshe kuitekeleza?

- b. Kufanya kivitendo, kutoa na kujitoa muhanga katika njia ya Mwenyezi Mungu kulingana na uwezo na mazingira, kwa kutoa mali yake kwa mafakiri na wasionacho. Na katika kuchangia katika miradi na shughuli za kheri za Kiislamu na kutetea mambo ya haki na uadilifu katika jamii na kwa kujali mambo ya umma na matukio ya ulimwengu.

Vinginevyo mwenye kufanya ubakhili sasa hivi kwa chochote mionganoni mwa mali basi itakuwa ni vigumu kwake kesho kuwa mkarimu katika nafsi yake, na mwenye kukimbia leo kushiriki katika miradi ya kheri basi atakuwa ni wa mwanzo kukimbia katika uwanja wa mapambano, na ambaye hajali hali ya leo wala hafikirii katika hali ya umma wake, basi hatopata taufiki katika wakati huo kwa ajili ya kuunganisha ulimwengu chini ya bendera ya Kiislamu.

Na wala matarajio na matumaini havitoshi kuwa ndio badala ya vitendo, hakika Qur'an tukufu inatusimulia juu ya watu waliota udhuru wa kutoa katika njia ya Mwenyezi Mungu katika nyakati fulani kwa matarajio ya kupata taufiki ya kutoa katika mustakabali, na mazingira yao na hali zao za kimada zitakapobadilika. Lakini wao hawakupata taufiki ya hilo baadaye kwa sababu nafsi zao

⁶⁵ Rejea iliyotangulia.

hazikufanya mazoezi ya kutoa na wala hazikuzoea kutoa. Anasema (swt):

* وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لِيْلَتْ ءَاتَنَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنْ
 فَلَمَّا آتَيْنَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ تَخَلُّوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ
 الْأَصَلِحِينَ
 مُعْرِضُونَ

“Na mionganoni mwa o wako waliomwahidi Mwenyezi Mungu: Akitupa fadhila Zake hakika tutatoa sadaka na hakika tutakuwa mionganoni mwa watendao wema. Lakini alipowapa katika fadhila Zake, walizifanyia ubakhili wakageuka na huku wakipuuza.” (Surat Tawbah: 75 – 76).

2. Maandalizi ya kudhihiri Imamu MAHADI:

Jukumu la kisiasa la Imamu MAHADI pindi atakapodhihiri ni: Kueneza haki na uadilifu na kujenga dola ya Kiislamu ya kiulimwengu kwa watu wote. Hivyo ni juu ya muumini kuchukua jukumu la kufanya maandalizi ya kufanikisha kazi hii kubwa, na hiyo ni kwa kusambaza maarifa sahihi ya Uislamu katika wigo mpana wa Kiulimwengu, na kwa kutengeneza jamii ya Kiislamu ambayo Imamu anakusudia kuitekeleza.

Kama muumini ataanza kazi na mapambano kwa ajili ya kutekeleza ujumbe wa Mwenyezi na kuufasiri kivitendo katika uhalisia wa kijamii hai, hakika Imamu MAHDI (as) wakati wa kudhihiri kwake atakamilisha kazi hiyo na atapata ushindi mkubwa wa kiulimwengu. Kuna rundo la riwaya zinaashiria kwenye ukweli huu, kwani imepokewa kutoka kwa Nabii (saww) kwamba alisema: “Watakuja watu kutoka Mashariki wakiwa na bendera nyeusi, wataombwa kheri lakini hawatopewa,

hivyo watapigana na watashinda, watapewa waliyoomba lakini hawatokubali hadi wamkabidhii mtu katka Ahlulbaiti wangu, basi ataijaza usawa kama ilivyojazwa ujeuri, atakayeyafikia hayo kati yenu basi awaendee hata kwa kutembelea tumbo katika barafu.”⁶⁶

Kutoka kwa Imam al-Baqir (as) amesema: “Kana kwamba mimi naona watu wameshatoka Mashariki wanataka haki na wala hawapewi, kisha wataitaka na pia hawatopewa, watakapoona hivyo wataweka panga zao juu ya mabega yao, basi watapewa waliyoomba, na hawatokubali hadi wapigane, na wala hawatomkabidhi isipokuwa swahibu wenu (yaani Imam MAHDI) watakaouliwa mionganoni mwao ni mashahidi.”

Na imeshapita kwetu riwaya iliyotangulia kutoka kwa Imam Zainul-Abidin (as) naye anazungumzia juu ya waumini katika zama ya ghaiba katika kauli yake (as): “Hao ndio wenye ikhilasi hasa, na walinganiaji kwa Mwenyezi Kungu kwa siri na dhahiri.”

Ewe Mwenyezi Mungu tujaalie tuwe mionganoni mwao. Ewe Mwenyezi Mungu tujaalie tuwe mionganoni mwao.

---

⁶⁶ Fiy Intidhwarul- Imam, Uk. 145.

ORODHA YA VITABU VILIVYO CHAPISHWA NA AL-ITRAH FOUNDATION

---

1. i) Qur'ani Tukufu – Pamoja na Tarjuma ya Kiswahili
ii) Qur'an Al-Kariim - Tafsir Al-Kashif Juzuu ya kwanza mpaka Thelathini
2. Uharamisho wa Riba
3. Uharamisho wa uwongo Juzuu ya Kwanza
4. Uharamisho wa uwongo Juzuu ya Pili
5. Hekaya za Bahlul
6. Muhang'a wa Imamu Husein (A.S.)
7. Mikingamo iliyomzunguka Imamu Ali (A.S.)
8. Hijab vazi Bora
9. Ukweli wa Shia Ithnaashari
10. Madhambi Makuu
11. Mbingu imenikirimu
12. Abdallah Ibn Saba
13. Khadijatul Kubra
14. Utumwa
15. Umakini katika Swala
16. Misingi ya Maarifa
17. Kanuni za Ndoa na maadili ya Familia
18. Bilal wa Afrika
19. Abudhar
20. Usahihi wa Historia ya Uislamu na Waislamu
21. Salman Farsi
22. Ammar Yasir
23. Qur'an na Hadithi
24. Elimu ya Nafsi
25. Yajue Madhehebu ya Shia
26. Ukusanyaji na Uhfadhi wa Qur'an Tukufu

27. Al-Wahda
28. Ponyo kutoka katika Qur'an
29. Uislamu mfumo kamili wa maisha ya kijamii
30. Mashukio ya Akhera
31. Al Amali
32. Dua kwa Mujibu wa Ahlulbayt (a.s)
33. Udhuu kwa Mtazamo wa Qur'ani na Sunna
34. Haki za wanawake katika Uislamu
35. Mwenyezi Mungu na sifa zake
36. Kumswalia Mtume (s)
37. Nafasi za Ahlul Bayt (a.s)
38. Adhana
39. Upendo katika Ukristo na Uislamu
40. Qur'ani na Kuhifadhiwa Kwake
41. Maana ya laana na kutukana katika Qur'ani Tukufu
42. Kupaka juu ya khofu
43. Kukusanya Sala Mbili
44. Bismillah ni sehemu ya Qur'ani na husomwa kwa Jahara
45. Kuwaongoza vijana wa kizazi kipyta
46. Kusujudu juu ya udongo
47. Kusheherekea Maulidi Ya Mtume (s)
48. Tarawehe
49. Malumbano baina ya Sunni na Shia
50. Kupunguza Swala safarini
51. Kufungua safarini
52. Umaasumu wa Manabii
53. Qur'an Yatoa Changamoto
54. as-Salaatu Khayrun Mina -'n Nawm
55. Uadilifu wa Masahaba
56. Dua e Kumayl
57. Sauti Ya Uadilifu wa Binadamu

58. Umaasumu wa Mitume - Faida Zake Na Lengo Lake
59. Umaasumu wa Mitume - Majibu Ya Aya Zenye Utata
60. Umaasumu wa Mitume - Umaasumu wa Mtume Muhammad (s)
61. Nahju'l-Balaghah - Juzuu ya Kwanza
62. Nahju'l-Balaghah - Juzuu ya Pili
63. Kuzuru Makaburi
64. Maswali Na Mishkili Elfu - Sehemu ya Kwanza
65. Maswali Na Mishkili Elfu - Sehemu ya Pili
66. Maswali Na Mishkili Elfu - Sehemu ya Tatu
67. Maswali Na Mishkili Elfu - Sehemu ya Nne
68. Maswali Na Mishkili Elfu - Sehemu ya Tano
69. Maswali Na Mishkili Elfu - Sehemu ya Sita
70. Tujifunze Misingi Ya Dini
71. Sala ni Nguzo ya Dini
72. Mikesha Ya Peshawar
73. Malezi Ya Mtoto Katika Uislamu
74. Ubora wa Imam 'Ali na Ushia ndio njia iliyonyooka
75. Hukumu za Kifikihi zinazowahu su Wanawake
76. Liqaa-u-llaah
77. Muhammad (s) Mtume wa Allah
78. Amani na Jihadi Katika Uislamu
79. Uislamu Ulienea Vipi?
80. Uadilifu, Amani na Mtume Muhammad (s)
81. Dhana ya Ndoa ya Mitala na Ndoa za Mtume Muhammad (s)
82. Urejeo (al-Raj'ah)
83. Mazingira
84. Utokezo (al - Badau)
85. Hukumu ya kujenga juu ya makaburi
86. Swala ya maiti na kumlilia maiti
87. Uislamu na Uwingi wa Dini
88. Mtoto mwema

89. Adabu za Sokoni Na Njiani
90. Johari za hekima kwa vijana
91. Maalimul Madrasatain Sehemu ya Kwanza
92. Maalimul Madrasatain Sehemu ya Pili
93. Maalimul Madrasatain Sehemu ya Tatu
94. Tawasali (AT- TAWASSUL)
95. Imam Mahdi katika Usunni na Ushia
96. Hukumu za Mgonjwa
97. Sadaka yenyе kuendelea
98. Msahafu wa Imam Ali (as)
99. Maimamu wa Ahlul Bait – Ujumbe na Jihadi
100. Idi Al-Ghadir
101. Kusoma sura zenyе Sijda ya wajibu
102. Hukumu zinazomuhusu mkuu wa kazi na Mfanyakazi
103. Huduma ya Afya katika Uislamu
104. Sunna za Nabii Muhammad (saww)
105. Historia na sera ya viongozi wema (Sehemu ya Kwanza)
106. Historia na sera ya viongozi wema (Sehemu ya Pili)
107. Shahiid Mfiadini
108. Mwanamke Na Sharia
109. Ujumbe -Sehemu ya Kwanza
110. Ujumbe - Sehemu ya Pili
111. Ujumbe - Sehemu ya Tatu
112. Ujumbe - Sehemu ya Nne
113. Mariamu, Yesu na Ukristo kwa mtazamo wa Kiislamu
114. Hadithi ya Thaqlain
115. Ndoa ya Mutaa
116. Ukweli uliopotea sehemu ya Kwanza
117. Ukweli uliopotea sehemu ya Pili
118. Ukweli uliopotea sehemu ya Tatu
119. Ukweli uliopotea sehemu ya Nne

120. Ukweli uliopotea sehemu ya Tano
121. Mkutano wa Maulamaa wa Baghdad
122. Safari ya kuifuata Nuru
123. Fatima al-Zahra
124. Myahudi wa Kimataifa
125. Kuanzia ndoa hadi kuwa Wazazi
126. Visa vyta kweli sehemu ya Kwanza
127. Visa vyta kweli sehemu ya Pili
128. Elimu ya Ghaibu ya Maimamu
129. Mwanadamu na Mustakabali wake
130. Imam Ali ('a) Ndugu wa Mtume Muhammad (s) (Sehemu ya Kwanza)
131. Imam Ali ('a) Ndugu wa Mtume Muhammad (s) (Sehemu ya Pili)
132. Khairul l'Bariyyah
133. Uislamu na mafunzo ya kimalezi
134. Vijana ni Hazina ya Uislamu
135. Adhana ni Ndoto au ni Wahyi?
136. Tabaruku
137. Saada Kamili – Kitabu cha Kiada cha Maadili
138. Vikao vyta furaha
139. Shia asema haya Sunni asema haya Wewe wasemaje?
140. Visa vyta wachamungu
141. Falsafa ya Dini
142. Kuhuzunika na Kucombeleza
143. Sunna katika Kitabu Fiqhi al-Sunnah
144. Mjadala wa Kiitikadi
145. Kuonekana kwa Allah
146. Tabia njema kwa Mujibu wa Ahlul-Bayt (Sehemu ya Kwanza)
147. Tabia njema kwa Mujibu wa Ahlul-Bayt (Sehemu ya Pili)
148. Ndugu na Jirani
149. Ushia ndani ya Usunni
150. Maswali na Majibu

151. Mafunzo ya hukmu za ibada
152. Ahlul Bayt ndani ya tafsiri za Kisunni No 1
153. Ahlul Bayt ndani ya tafsiri za Kisunni No 2
154. Ahlul Bayt ndani ya tafsiri za Kisunni No 3
155. Abu Huraira
156. Vipengee kadhaa katika Swalaa ya Jamaa na Msikiti.
157. Mazingatio kutoka katika Qur'an - Sehemu ya Kwanza
158. Mazingatio kutoka kaitka Qur'an - Sehemu ya Pili
159. Mazingatio kutoka katika Uislamu - Sehemu ya kwanza
160. Mazingatio kutoka katika Uislamu - Sehemu ya Pili
161. Shia na Qur'ani – Majibu na Maelezo
162. Falsafa ya Mageuzi ya Imam Husein (a.s)
163. Amali za Mwezi Mtukufu wa Ramadhani
164. Elimu ya Tiba za Kiislamu - Matibabu ya Maimamu
165. Uislamu Safi
166. Majlis za Imam Husein Majumbani
167. Je, Kufunga Mikono
168. Uislam wa Shia
169. Amali za Makka
170. Amali za Madina
171. Asili ya Madhehebu katika Uislamu
172. Sira ya Imam Ali kuhusu Waasi
173. Ukweli uliofichika katika neno la Allah
174. Uislamu na Mifumo ya Uchumi
175. Umoja wa Kiislamu na Furaha
176. Mas'ala ya Kifiqhi
177. Jifunze kusoma Qur'ani
178. as-Sahifatul Kamilah as-Sajjadiyyah
179. Hayya 'Alaa Khayri'l-'Amal Katika Adhana
180. Ukweli kuhusu Funga ya Siku ya Ashura
181. Dua za Miezi Mitatu Mitukufu (Rajabu, Shaabani na Ramadhani)

182. Uadilifu katika Uislamu
183. Mahdi katika Sunna
184. Maswali Ya Uchunguzi Kuhusu Uislam
185. Kazi na Bidii ni njia ya maendeleo
186. Abu Talib – Jabali Imara la Imani
187. Ujenzi na Utakaso wa Nafsi
188. Vijana na Matarajio ya Baadaye
189. Historia maana na lengo la Usalafi
190. Ushia – Hoja na Majibu
191. Mateso ya Dhuria wa Mtume (saww)
192. Maombolezo – Msiba wa Bwana wa Mashahidi (a.s.)
193. Shahidi kwa Ajili ya Ubinadamu
194. Takwa
195. Upotoshaji Dhahiri katika (Turathi) Hazina ya Kiislamu
196. Amirul Muuminina ('as) na Makhalifa
197. Tawhiid Na Shirki katika Qur'an Tukufu
198. Kuvunja hoja iliyotumika kutetea Uimamu wa AbuBakr
199. Adabu za vikao na mazungumzo
200. Hija ya Kuaga
201. Uwazi baina ya Maslahi na Vikwazo
202. Fadhila za watukufu watano katika Sahih Sita
203. Mdahalo baina ya Mwanachuoni wa Kisunni na Kishia (Al- Muraja'aat)
204. Utawala na Uendeshaji katika Sera ya Imam Ali (as)
205. Imam Husain ni Mfumo wa Marekebisho na Mageuzi
206. Mtazamo kuhusu msuguano wa Kimadhehebu
207. Nchi na Uraia – Haki na wajibu kwa Taifa
208. Mtazamo wa Ibn Taymiyyah juu ya Imam Ali (as)
209. Uongozi wa Kidini – Maelekezo na Utekelezaji wa Kijamii
210. Maadili ya Ashura
211. Mshumaa – Shahidi na Kifo cha Kishahidi
212. Mizani ya Hekima – Hadithi za Ahlul Bait (as) – Sehemu ya Kwanza

213. Imam Ali (as) na Mambo ya Umma
214. Imam Ali (as) na Mfumo wa Usawa
215. Uimamu na Tamko la Kutawazwa
216. Mfumo wa Wilaya
217. Vipi Tutaishinda Hofu?
218. Kumswalia Mtume ni Ufunguo wa Utatuzi wa Matatizo
219. Maeneo ya Umma na Mali Zake
220. Nahju ‘L-Balagha – Majmua ya Khutba, Amri, Barua, Risala, Mawaidha na Semi za Amirul-Muuminin Ali bin Abu Talib (a.s.)
221. Mukhtar – Shujaa aliyelipiza kisasi dhidi ya wauaji wa Imam Husein (as) hapo Karbala
222. Mazingatio Katika Swala
223. Imam Hasan na Mfumo wa Kujenga Jamii
224. Vyakula Na Vinywaji
225. Kuelewa Rehema ya Mwenyezi Mungu
226. Tiba ya Maradhi ya Kimaadili
227. Yafaayo kijamii
228. Shia Na Hadith - Majibu na Maelezo
229. Mkakati wa Kupambana na Ufakiri
230. Mtazamo Mpya - Wanawake katika Uislamu
231. Taqiyya Kwa Mujibu Wa Sheria Ya Kiislamu
232. Imam Mahdi Na Bishara Ya Matumaini
233. Jihadi
234. Majanga Na Jukumu La Jamii
235. Muhadhara wa Maulamaa
236. Mashairi ya Kijamii
237. Ngano ya kwamba Qur’ani imebadilishwa
238. Mwanamke Katika Harakati za Mageuzi
239. Shia Na Sahaba - Majibu na Maelezo
240. Yusuf Mkweli
241. Hotuba Za Kiislamu na Haki Za Binadamu

-
- 242. Ugaidi wa Kifikra katika Medani ya Kidini
  - 243. Imam Mahdi (as) – Imam wa zama hizi na Kiongozi wa Dunia
  - 244. Imam Mahdi (as) ni Tumaini la Mataifa
  - 245. Imam Husein (as) ni Utu na Kadhibi
  - 246. Talaka Satu
  - 247. Uswalihina Dhahiri na Batini yake
  - 248. Upotofu ndani ya kitabu cha mitaala kwa Shule za Sekondari juu ya Uislamu
  - 249. Imam Husein (as) ni Kielelezo cha kujitoa Muhangana na Fidia
  - 250. Uislamu wa Shia

KOPI NNE ZIFUATAZO ZIMETAFSIRIWA KWA LUGHA KINYARWANDA

- 1. Amateka Ya Muhammadi (s.a.w.w) Na Aba' Khalifa
- 2. Nyuma yaho naje kuyoboka
- 3. Amavu n'amavuko by'ubushiya
- 4. Shiya na Hadithi

ORODHA YA VITABU VILIVYO CHAPISHWA NA AL-ITRAH FOUNDATION KWA LUGHA YA KIFARANSA

- 1. Livre Islamique